ԺԹ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 6019 | 1/14 ՆՈՅԵՄԲԵՐ 1905 | ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ | 17 ՌԱՄԱԶԱՆ 1323 | ԺԹ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 6019

درعلیه‌ده غلطه‌ده «آره‌وك» غزته‌سی اداره‌خانه‌سی

Նամակ կամ որ եւ է գրութիւն պէտք է ուղղել
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԹԵՐԹԻ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ
ՊՈԼԻՍ, Ղալաթիա, Քէմանքէշ փողոց թիւ 8

Les Annonces sont reçues
à la Direction du Journal "ARÉVELK„
Galata, Constantinople

20 ՓԱՐԱ 20

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԹԵՐԹ

ԱԶԳԱՅԻՆ. ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
Պոլսոյ եւ գաւառներու համար տարեկան 140 ղր.
» » » » վեցամսեայ 70 »
» » » » եռամսեայ 40 »
Օտար երկիրներու համար տարեկան 40 Ֆր.
» » վեցամսեայ 20 »
Դրամի փոխարէն փօսթայի թուղթ կ'ընդունուի, 115 դրամի թուղթը 100 դրամի համար։
Տեղական Թղթատարի ծախքը բաժանորդները կը վճարեն

Ծանուցմանց համար պէտք է դիմել ուղղակի խմբագրատան։

20 ՓԱՐԱ 20

ՎԱՐԴԱՊԵՏ ԵՒ ՔԱՀԱՆԱՅ

Տ. Մկրտիչ Չիլինկիրեան քահանային, — այժմ վարդապետ, — ձեռնադրութեան հանդիսաւոր արարողութիւնը, զոր նկարագրած էինք երէկուան թիւով, առիթ մը եղաւ Ս. Պատրիարք Հօր համար՝ բովանդակալից տեսութիւն մը ընելու հոգեւոր պաշտօններու եւ աստիճաններու վրայ, քահանայութիւն, վարդապետութիւն, եպիսկոպոսութիւն, եւ ձեռնհասօրէն բացատրելու անոնց տարբերութիւնն ու նշանակութիւնը թէ՛ եկեղեցւոյ մէջ եւ թէ՛ եկեղեցիէն դուրս՝ հովուական պաշտօններու մէջ։

Այս քարոզ մը որ մեծապէս հետաքրքրած է ո՛չ միայն Մայր Եկեղեցւոյ մէջ խռնուած հաւատացեալներու ստուար բազմութիւնը, այլ եւ ամբողջ ընթերցողները որ այդ ատենաբանութեան ամփոփումը կարդացին երէկ օրաթերթերուն մէջ։

Այս տեսակէտը [illegible] նաեւ, վայրկեան մը կանգ պէտք առնենք Պատրիարքական քարոզին վերլուծութեան այն մասին վրայ որ մասնաւորապէս կը վերաբերէր Դպրեվանքին եւ անոր հասցուցած սաներուն։

Դպրեվանքը, — ըսաւ Ն. Սրբազնութիւնը, — միայն կուսակրօն եկեղեցական չէ պատրաստեր, այլ եւ հասարակ քահանայ ալ, ամուսնացեալ ալ։ 1889էն, այսինքն Արմաշի մենաստանը Դպրեվանքի վերածուելէն ի վեր, 200է աւելի աշակերտներ ելած են, որոնց 28ը միայն վարդապետ։

Թերեւս աւելի առթիւ յիշուած՝ բայց ամենքէն անցած ըլլալ այս պարագան. բայց կ'արժէր օրուան կրօնական հանդիսութեան պահուն, Ս. Պատրիարք Հօր կողմէ, — որ միանգամայն վանահայրն է Դպրեվանքին եւ անոր կազմակերպողը — յայտարարուիլը որ ու եւ է տարակոյս չթողուր ճշդութեանը վրայ եւ խորհրդածութեան նիւթ կը մատակարարէ։ Դպրեվանքին օգտակարութեան [illegible] թէ ու դէմ կարծիքներու առարկայ եղած է մեր լրագրութեան մէջ, պարբերաբար, եւ վիճաբանութիւնները դարձած են շուրջն անոր հասցուցած վարդապետներուն շուրջը, որոնց ամբողջութիւն կարգ անցած բացառութեամբ մը «Արմաշական» անունով կը յորջորջուին։ Արդ, Պատրիարք Սրբազանը կը յիշեցնէ ա՛ն թէ այդ եկեղեցական հաստատութիւնը միայն վարդապետ չէ՛ որ կը պատրաստէ, այլ քահանաներ եւ ամուսնացեալ ալ, եւ թէ տասնըվեց տարուան յարատեւ շրջանի մը մէջ այս վերջիններէն հասուցած է 170է չափ. մինչ վարդապետներուն թիւը հազիւ կը հասնի անոր մէջ ութերորդին. «Դպրեվանքէն ելած քահանաներ եւ ամուսնացեալներ ասոնք են, — կը յայտարարէ Ս. Պատրիարքը՝ այս վիճակագրական ծանօթութիւնը տալու առթիւ, — որոնք աւելի՛ եկեղեցական հմտութիւն ունին՝ քան անոնք որ ուրիշ տեղերէ են, որոնք կրօնքը չեն գիտեր» եւ այլն։

Քահանայական դասակարգին վիճակը կրօնապէս եւ ուսումնականապէս բարձրացնելու պէտքը՝ Դպրեվանքին վերաբերող հարցերէ աւելի ուսումնասիրութեան առարկայ եղած ըլլալով մեր մէջ, ամէն տեղ եւ ամէն ժամանակ, առանց հիմնական ու դրական դարմանի մը, շատ պատեհ կերպով կարելի է հետեւցնել վերեւ յիշուածներէն՝ ու մէջբերումներէն՝ թէ Արմաշի եկեղեցական—կրթական Հաստատութիւնը կատարելապէս կրնայ պաշտօնէից ուսեալ քահանաներու պատրաստութեան, եթէ այդպիսի ուղղութիւն մը եւ գործ մը տրուի անոր։ Ամէն ճնր չըլլայ, երբ Դպրեվանքին համար պաշտօններ եւ ընծայացուներ ընդունելու պատրաստակամութիւն կը յայտնուի Միաբանութեան կողմէ, յատուկ Ցուցարարութեամբ, նախընտրելով [illegible] վարդապետական բաղձացողներ կ'ըլլան՝ ընդհանուր կերպով։ Եթէ իրենց ուսանողութեան շրջանին մէջ, անոնց արամադրութիւն կը յայտնեն կուսակրօնութենէ հրաժարելու, եւ ամուսնացեալ քահանայ ըլլալու, առիթը դիւրաւ տրուած կան բան մը է։ Կարելի է այնպէս մը կարգադրել, որ Դպրեվանքը ճանչցուի միանգամայն իբրեւ քահանայացուներու պատրաստութեան յատուկ կեդրոնը մը որուն ուսումնական շրջանը բոլորել՝ եթէ ոչ պարտաւորիչ, գէթ կարեւոր ճանչցուի։ Այս ուղղութեան գործադրութեամբ, գէթ Կ. Պոլսոյ ու շրջակայից մէջ նաեւ ուսեալ քահանաներ ձեռնադրուած տեսնելու հարցը ինքնին կը լուծուի, եւ միանգամայն Դպրեվանքը ի վիճակի կ'ըլլայ օժտուելու նորանոր աւանդութիւններով, անհետանալով այն առարկութիւնը թէ մի միայն վարդապետներու պատրաստութեան յատկացուած է, ինչ որ չի գոհացներ եկեղեցական պէտքերը։

ԳԵՂԱՐՈՒԵՍՏԻ ԲԱԺԻՆԸ

ԵՐԱԺՇՏՈՒԹԵԱՆ ՕԳՈՒՏԸ

Երաժշտութեան ուսուցումը ընդհանուր դաստիարակութեան նպատակ ցուցակին մէջն է։ Բայց մեր մէջ դեռ պէտք եղածին պէս չէ ճանչցուած անոր կարեւորութիւնն ու բարոյական դերը։ Երաժշտութիւնը՝ անցնելով լսողական զգայարանքէն, կը հասնի հոգիին։ Իմացական տեսակէտով երաժշտութիւնը կը բարձրացնէ, կ'ազնուացնէ միտքը եւ կ'աւելցնէ գեղեցիկին ճաշակը։

Նախակրթութեան մէջ ամէնէն առաջ եղած է որ դաստիարակութեան գեղարուեստական կողմը կը ներկայացնէ, հետեւաբար անհրաժեշտ է իբրեւ լրացուցիչ տարր մը խառնել բոլոր վարժարաններու մէջ։ Գործնական տեսակէտով ալ երգը ուրիշ կարեւորութիւն մը ունի, վասն զի, «լաւ երգելու համար, պէտք է լաւ արտասանել։» Մանկան ականջները պէտք է կանոնաւորուած ըլլան ձայները զանազանելու։ Լաւ կարդալու, լաւ խօսելու, լաւ երգելու համար կարեւոր է [illegible] ըմբռնած ըլլալ։ Բարոյական տեսակէտով ալ ո՛չ նուազ կարեւոր է երգը, մանաւանդ եթէ այդ երգերը [illegible] եւ բարոյացուցիչ կողմեր, ուղղակի կրնան ազդել տղուն բարոյական վիճակին վրայ։ Հայ Եկեղեցւոյ երգեցողութիւնը եւ կրօնական արարողութիւններն ու աղօթամատեանքը առանց երգի պիտի կորսնցնէին իրենց վսեմութիւնը. այդ երգերէն շատերուն եղանակները նոյն իսկ դասական մեղեդիական եղանակներ են, որոնք Եկեղեցիէն անցնելով, հոգեւոր եւ վսեմ հանգամանք մը զգեցած են։ Այս եղանակները դարերու ընթացքին մէջ հասած են մեր ձեռքը։ Եղանակին հիմքը անփոփոխ մնացած է ամէն տեղ, բայց արտայայտութիւնն է, որ կը զանազանի։

ՅՈՎՀ. Գ. ՓՕՉՄԱՃԵԱՆ

Տրապիզոն

ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ԿԵԱՆՔԸ ԱՐԺԱՆԹԻՆԻ ՄԷՋ

Եթէ իրապէս ճշմարիտ է որ ազգերու բարգաւաճման ամէնէն ապահով ու հաստատուն խարիսխն է երկրագործութիւնը, Արժանթինի երկիրը ապագային ամէնէն հարուստ երկիրներէն մէկը պիտի դառնայ քիչ ատենէն։

Հարաւային Ամերիկայի երկիրներուն մէջ բացառութիւն կը կազմէ Արժանթին, անոնցմէ շատ աւելի բարգաւաճ ըլլալով։ Չորս հարիւր միլիոն հեկտար տարածութեամբ այդ երկիրը երկաթուղիի ցանցով մը շրջապատուած է, որոնք դիւրաւ կը շահագործուին։ Տեղացիք պէտք եղածին չափ չաշխատեր չեն անոնք, բայց շնորհիւ բնակչութեան կողմէ ի գործ դրուած ջանքերուն եւ արամադրելի դրամագլուխներու, հետզհետէ աւելի մեծ հասոյթ կ'արտադրեն։

Արժանթինի տնտեսական արդի վիճակը երկար տարիներու աշխատութեան արդիւնքն է։ Տեղացին երկիրը բազմամարդ չըլլալ, ամբողջ երեք դար [illegible] յեղափոխական շրջաններ ապրած են հոն, տնտեսական վիճակը քաղաքական [illegible] դառնալով։ Եւրոպացի գաղթականները եւ [illegible] հոծ ու պատրաստուած են հողը, որով երկրագործութիւնը այնքան բարգաւաճ վիճակ մը առած է, ամէնուն զարմանք պատճառելու աստիճան։ Իրենց տնտեսական կրթութեան մէջ արդար կարողութիւն մը տուած են հոգին, հարստացուցած են երկիրը, մինչեւ որ մարդիկ եկած են ստանձնելու այդ հարստութիւնը։

Ամբողջ Արժանթինի առեւտրական կեանքը կը կեդրոնանայ Պուէնոս-Այրէսի մէջ։ Այդ քաղաքին շուրջը, որ Ովկիանոսի մօտեցի եւ ելքի դուռն է, 150 միլիոն հեկտար տարածութեամբ հարթ դաշտ կան, այսինքն Ֆրանսայի տարածութեան եռապատիկը։ Հողը միջակայ կազմութիւնը ունի. անհուն դաշտավայրին վրայ, հողը դիւրաւ մշակելի է, ծածկուած՝ [illegible] ջուրի խաւով մը, որ [illegible] Անտեաններէն եւ հովտաւոր քիլոմեթր տարածութեամբ դաշտավայրերէն, որոնք [illegible] եւ կը կոչուին «քամբոս»։ Պուէնոս-Այրէսի բոլորտիքը դանուած շրջանակի մը մէջ մինչեւ հազար քիլոմեթր հեռու դէպի Հիւսիս ու արեւմուտք, ո՛չ քար կայ, ոչ լեռնաշղթայ, ո՛չ անտառ. հազիւ թէ ինքնիրեն բուսած ծառ մը կը տեսնուի։ Մշակութիւնը կրնայ ամէն ձեռնարկներ ընել այդ հողին վրայ, առանց տնտեսական արգելքի վախը ունենալու։ Երկաթուղիի գիծերը ուղիղ կը գծուին, առանց հակասութեան, առանց երկար բարակ [illegible], քիչ ծախքով ու մեծ արագութեամբ։ Երկաթուղիի ճամբան երկայնքը, հոն ուր բան մը չի դժուարեր, կայարան մը կը շինեն. ապրելու պահանջ կ'ըլլայ որ քիչ ատենի մէջ գիւղ մը կազմուի հոն, որով հողին մշակութիւնը շատ գեղեցիկ արդիւնք մը կու տայ։ Հոն ուր տարի մը առաջ մէկ հեկտար հող չէր մշակուած, 30,000-40,000 թոնոյ ցորեն կ'արտադրէ։

Ամէն տարի, 80-10,000 [illegible] միջոցաւ կը փոխադրուի ցորենը այդ երկրէն, որ այնքան դիւրութեամբ ձեռք կը բերուի։ Հողը փխրուն է եւ [illegible] դաշտերուն լը գործածուին ամառ դառնալ ձիեր, որոնք քիչ ծախքով կը սնուցուին մասնակից դալարներուն մէջ։ Արօր, ձիեր ու կովեր [illegible] արտօրէն, երկու-երեք հազար մէթր առաջ [illegible] կը բռնեն հովիւ երկու [illegible]։ Ո՛ւ եւ է տար չի գործածուիր։ Կը բաւէ հողագործները փորել եւ հունտերը ծածկել. անկէ անդին աշխատութիւն չի մնար մինչեւ որ հունձքը հասնի։

Ցորեն մշակուած գետինները դեռ մէկ փոքր մասը կը կազմեն ընդարձակ դաշտավայրերուն։ 150 միլիոն հեկտար տարածութենէն հազիւ 50 միլիոնը մշակուած է, որովհետեւ չեն բաւեր շինուած երկաթուղիները, կայարանները, նաւահանգիստները։ Վերջին հաշիւներն արտադրութիւնը եղաւ 100 միլիոն ցորենի պարկէն քանի մը միլիոնը [illegible]։ Այդ պատճառաւ կը խորհուի Պուէնոս-Այրէսի մէջ միջոցներ ձեռք առնել՝ [illegible] մար այդ վիճակին։ Այդ երկաթ [illegible], որոնք հոս չշինուած են, մէկ ժամանակի մէջ պիտի կրնան 5000 թոնոյ ապրանք նաւել բեռցնել, մինչ այդ [illegible] ամբողջ օր մը կը դարձնէին։ Բնակչութեան աճումը ու աշխատաւորներու գործը մեծ համեմատութեամբ պիտի աւելնայ։

Մշակութեան գործը բնաւ արգիլող չըլլար [illegible], որ ցորենի հաւաքումը [illegible] եւ հարստութիւնը կը կազմէ։ Բանի մը տարուան մշակութենէ յետոյ, գետինները [illegible] արածելու, մանաւանդ օգտակար դառնալով [illegible]։ Մինչ Արժանթինի հարուստ անասունները [illegible] կը սնանին, [illegible] կը պահեն, [illegible] մշակուած գետիններու վրայ մեծ [illegible] կը թափառին անհամար հօտեր։

Արտածումի համար պէտք է որ գնացքը կամ նաւը ընդ երկար տարածութեան ըլլայ եւ 750-800 քիլոմեթրով կշռէ, ինչ որ մեծ դիւրութեամբ ձեռք կը բերուի այսօր։ Կաթի ճարտարութիւնը, որ քանի մը տարի առաջ անծանօթ բան մըն էր, քիչ ատենի մէջ ծաղկեցաւ։ Տասը տարի առաջ ամէն կողմ, եւ դեռ մինչեւ այսօր կան տեղեր, ուր 20-30,000 եզներու հոտեր կ'արածին, չէր կարելի դտնել մը կով գտնել։ Այսօր, կաթնատու կովերը, որոնք բացօթեայ կ'արածին ամառ թէ ձմեռ, առանց պատսպարան ունենալու, 1901ին առաջին անգամ ըլլալով տուած են 10,000 քիլոկրամ կարագ՝ արտածման համար, իսկ 1904ին 10 միլիոն քիլոկրամ։

Պուէնոս-Այրէսի մէջ հաստատուած են կարմալեան առեւտրական Ընկերութիւններ, կաթնեղէն մեծաքանակ արտադրութիւններու արտածման համար։ Իւրաքանչիւր Ընկերութիւն, ցրուած ցրուելով ընդարձակ դաշտավայրերու միջոցաւ, օրական երկու հազար քիլօ կարագ կ'արտածէ։

Առաջ հանդերձ, բուրդի արտադրութիւնը անկումն կարեւոր տեղ մը կը դրաւէ առեւտրի վաճառականութեան մէջ։ Ոչխարներու հօտերը մինչեւ կ'աւելնան եւ ամէնքին ալ կը բազմանան։ 120 միլիոն ոչխար 250 միլիոն ոսկոյ բուրդ կ'արտադրեն արտածման համար, ինչպէս նաեւ 5 միլիոն ոսկոյ մորթ, զոր Տէյֆօրթի նաւահանգիստը, Թէմզի վրայ, կը ստանայ ամէն տարի։ Պէտք է ըսել որ արտածման յատուկ ոչխար մը պէտք է 70 քիլօ ծանրութիւն ունենայ։

Ս. Լուին ամէնէն բարեխառն կլիման ունեցող մասին վրայ միայն խօսեցանք։ Դեռ կայ անդին հարաւային մաս մը, ընդարձակ Բաթակոնիա մէջ, զոր ձեռք բերելու համար, քիչ միջոց որ պատահաւ մը ծագէր Չիլիի եւ Արժանթինի միջեւ։ Երկրին այդ մասը, որ առաւել կը յատուկ բազմութեամբ, այդէն իսկ ունի իր երկաթուղիները, իր նաւահանգիստները՝ Ովկիանոսին վրայ. կ'արտադրէ բուրդ, միս, իսկ աւելի վերը դաշտավայրերու մէջ, ուր անոնց պաշտպանութեամբ կ'ապրին հօտերը, ցորեն առատ կուտան։

Դէպի Հիւսիս աւելի արեւմտաք յառաջանալով մինչեւ Մէնտոզա եւ Սան-Խուան, եթէ բարձրանանք, ծովեզերքէն հազար քիլոմեթր հեռու, Անտեան շրջանը, հոն պիտի հանդիպինք այգեստաններուն։ Երկու հազար հինգ հարիւր հեկտար տարածութեամբ հող այնքան առատ եւ ազնիւ գինիներ կ'արտադրէ որ երկիրը չի կրնար սպառել։ Հիւսիսակողմը, Թուքումանի մասը, որ Արժանթինի ճշմարիտ պարտէզը կը նկատուի, երկրին սպառման աւելի շաքարեղէն կ'արտադրէ, ինչպէս նաեւ բրինձ, գետնախնձոր, [illegible] յատուկ պտուղներ, նոյն իսկ սուրճ, բամպակ, վերջապէս գաւառաւոր փայտեր՝ որոնք շատ արժէք կը պարունակեն եւ [illegible] համար յարմար են։

Բոլոր այդ արտադրութիւնները Պուէնոս-Այրէս կը փոխադրուին, ուր կը թափին մեծ գետեր, ինչպէս Բարանա, եւ Ուրուկուէյ։ Պուէնոս-Այրէս կը մտաւորէն նաեւ գետեզերեայ նաւահանգիստներու, Բարակուէյի, Պոլիվիայ եւ Մաթթօ-Կրոսսօյի [illegible] բոլոր արտադրութիւնները։

Երկրին բազմազան հարստութիւնները կը շահագործուին ու կ'արտածուին շատ քիչ թիւով անձերու կողմէ, որոնք մեծ մասամբ քաղաքներու մէջ կը բնակին։ Արժանթինի հինգուկէս միլիոն բնակչութենէն մէկ միլիոնը միայն տնտեսական գործունէութիւն ցոյց կու տայ Պուէնոս-Այրէսի մէջ, մէկ միլիոնն ալ ուրիշ քաղաքներու մէջ։ [illegible] եւ [illegible] գործերը [illegible] մասն՝ [illegible] կը լեցնեն գործաւորներու, որոնց թիւը քիչ է։

Արժանթինի մէջ մարդ մը առանց [illegible] աւելի կ'արտադրէ քան ուրիշ ո եւ է երկրի մէջ, աշխատութեան միջոցներու պայմաններով եւ ֆիզիքական ու իմացական կարողութեամբ։ Այս կերպով [illegible] կարելի է ըսել թէ Արժանթին քիչ ատենի մէջ ինչ բացառիկ դիրք մը պիտի գրաւէ աշխարհի արտադրող մեծ երկիրներու մէջ։ Ուստի իրաւամբ ունին այն [illegible], որոնք կը գուշակեն թէ աշխարհի շտեմարանը պիտի ըլլայ Արժանթինը։

Արտաքին Լուրեր

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ

Նախարարական տագնապը.— Պ. Պէրթոյի հրաժարելուն պատճառները.— Եկեղեցիին ու Պետութեան բաժանման ծրագիրը.— Զանազան ծրագիրներ։

Այսօր յայտնի եղած Ֆրանսայի պատերազմական նախարար Պ. Պէրթոյի հրաժարման պատճառները։ Այդ վիճակը առաջ եկաւ Երեսփ. Ժողովին [illegible] օրուան նիստին մէջ։ Նախարարութեան Պ. Ռուվիէի [illegible] եղած էին [illegible] համար.— Սէնի նահանգին մէջ քանի դասատուներ, [illegible] բռնելով տեսակ մը կազմել, օրինական յանցագործութիւն ըրած էին կառավարիչը։ Կառավարիչը, սակայն, նկատի [illegible] լով որ 1884ի օրէնքը գործադրելի չէ այդ կարգի պաշտօնեաներու համար, չէր ընդունած դատավճիռներու այդ յայտարարութիւնը. յետոյ խնդիրը ներկայացուած էր նախարարութեան, որ իր կողմէ յանձնած էր դատարաններուն՝ իբրեւ միակ ձեռնհաս մարմինները օրէնքին մեկնութեանց համար։ Երեսփ. Ժողովին մէջ ընկերվարական կուսակցութիւնը հարցուց դահլիճին թէ ուսուցիչներու այդ խնդրոյն համամիտ էր թէ ոչ։ Պ. Ռուվիէ, սակայն, հարկ չդատեց նախարարութեան [illegible] վարդապետութիւնը դնել այդ հրատարակութեան։ Հասարակածին կերպով մեկնեց եղած պահանջները։ Անոր հետեւանքը եղաւ երկար վիճաբանութիւն մը, որուն մասնակցեցան Պ. Ժօրէս եւ բազմաթիւ ատենախօսներ։ Պ. Ռուվիէ հարկադրուեցաւ երկու անգամ խօսիլ. վերջապէս [illegible] ձայնի մեծամասնութիւն մը կրցաւ ունենալ նախարարութեան։ Ընկերվարական կուսակցութիւնը [illegible]։ Պ. Ժօրէս իր լրագրին մէջ, Լ'Իւմանիթէ, [illegible] դահլիճին [illegible]։ Լաւ, թերեւս ալ յայտարարեց թէ նախարարութիւնը քիչ օրեր պիտի ապրի։ Սաստ փոխուէն, չափաւոր կուսակցութեան պաշտօնաթերթերը, Տէպաէն մինչեւ Ռաթէլ իրենց գոհունակութիւնը յայտնեցին։ Ռաթէլ ալ [illegible] գրեց.— «Վիճաբանութիւնը [illegible] ընդհանուր քաղաքականութեան վրայ եղած հարցապնդումի մը հանգամանքը։ Ցոյց կ'տրուէր թէ դահլիճին [illegible] կազմ մը երեսփոխաններ կը փորձէին այն առանց քաղաքականութիւն մը առաջ բերել, որով դահլիճը, իրենց կարծիքով, պիտի չկրնար մեծամասնութիւն մը ձեռք բերել։ Բանաձեւին քուէարկութիւնը ցոյց տուաւ թէ այդ հաշիւը ճիշդ չէր։ Նախարարութիւնը առաջուան հանրապետական կուսակցութեան մեծամասնութեան քուէները, մինչդեռ ազատականներու քուէները կը խառնուէին ծայրագոյն ձախակողմի քուէներուն։ Այդ փաստերը լաւ նշան մը եղաւ նախարարներուն, վասն զի [illegible] ցոյց տուաւ թէ [illegible] վիճակը մէջ կը ներկայէ։» Էկլէր ալ կ'ըսէ.— «Պէտք ալ ըսել Պ. Ռուվիէի քաջալեր յանդգնութիւնը եւ անկեղծութիւնը։ Անհրաժեշտ վիճակի մէջ դահլիճը մեկը համար անհնար չէ, վասն զի երկրին դիրքերը շատ լաւ բան մը չէ։» Այլ [illegible] կուսակցութիւններն ալ նոյն կարծիքն են։ Անոր լրագիրը՝ Բաթրի կ'ըսէ.— «Ընկերվարական կուսակցութիւնը իր քուէն չտալով Պ. Ռուվիէի, մեծ ծառայութիւն մը մատոյց անոր. նախ ցոյց տուաւ թէ իր մասնակցութիւնը կարեւոր չէ եւ թէ Երեսփ. Ժողովին մէջ հանրապետական կուսակցութիւնը կը կազմէ ստուար մեծամասնութիւն մը որ անկախ է ամէն տեսակ ընկերվարական [illegible] դէմ։» Պահպանողականներն ալ միաձայնութեամբ այդպէս կը խորհին եւ Կոլուա կ'ըսէ.— «Պ. Ռուվիէ, մեծամասնութիւնը մերժելով, ընկերվարական հասարակական հանգամանք մը տալու անոր, անջատելով ծայրագոյն ձախակողմեան [illegible]։ Ընկերվարական կուսակցութիւնը, իր քուէն մերժելով Պ. Ռուվիէի, հաստատեց թէ իր աջակցութիւնը անհրաժեշտ չէ անոր, որով այլ եւս պէտք կրնայ ազատօրէն [illegible] գործածել պետական մարդու իր յատկութիւնները։ Պ. Պէրթոյի բարեկամները յայտնեցին դրան, որով Պ. Ռուվիէ պէտք չունէր պատերազմական նախարարութեան պաշտօնին վրայ պահել ընկերվարական կուսակցութեան

«ԱՐԵՒԵԼՔ»Ի ՈՒՂԵՒՈՐԱԿԱՆ ԹԵՐԹՕՆԸ 8

ԼՈՒԻ ՊՈՒՍՆԱՐ

ԱՆԿՈՒՏԻՆ

Դ.

Ներկայացումը առաւօտը նշանց իր աւարտը, կէս մը տալով անոր. բերանը խոյսը բացաւ, ցոյց տալով [illegible] իր ակռաները։ Ու դա՛ ընկերական դիրք մը ձեռք բերած ըլլալուն համար, իր տէրոջ՝ Սան-լը-Սայի հետեւեցաւ։

Հրապարակախօսութեան սրահը լեցուն էր եւ Սան-լը-Սայի ժամանումը կատարեալ ծափահարութիւններով ողջունուեցաւ։

Սան-լը-Սա ներկաներու առաջին կարգին մէջ նշմարեց Բիֆն ու Բաֆը, Տիկին Քլօտիլտ Օսթէնը, մատիտ մը ու յուշատետր մը ի ձեռին, նօթեր առնելու պատրաստ։

Սան-լը-Սա բարձրաւանդակին վրայ իր տեղն զետեղեց ծառան, յետոյ ողջունեց ներկաները ու սկսաւ խօսիլ։

Բնականաբար ամէնն պատրաստած էր։

Սաքոյն յաջողեցաւ կանոն կարգով, յառաջ չկայ մը դնել իր խօսքերուն մէջ։

Ամէն բանի վրայ խօսեցաւ. մեծ ճամբորդութեանց, նաւագնացութեան, բժշկութեան, քիմիաբանութեան, ընկերական տնտեսագիտութեան, ճարտարապետութեան վրայ։

Իսկ պատմութիւններ դրուագ ու արտառոց արկածներ պատմեց, ընդհանրապէս Անգլիները հեգնեց եւ մանաւանդ իր ունկնդիրները. հեգնեց նաեւ Պ. Ժիւլ Սիւվէրը, հեգնեց Բիֆն ու Բաֆը եւ Պօլ-տը-Նէժը, ի վերջոյ ինքզինքը հեգնելով վերջացուց իր խօսքը։

Ձեռք բերած յաջողութիւնը այնքան մեծ եղաւ որ ունկնդիրները թեւերնուն վրայ բռնած տարին Սան-լը-Սան։

Բարեկիրթօրէն, այդ համակրական ցոյցէն հրաժարեցաւ ու Պօլ-տը-Նէժէն խնդրեց որ գոյացած հասոյթը հաւաքէ։

Սքանչելի հասոյթ մը, որ երեք հազար տոլարի կը հասնէր, այսինքն տասնըհինգ հազար ֆրանքի։

Անկուտի մարդու մը համար մեծ գումար մըն էր ասիկա եւ միջոց կ'ընծայէր լոյսօրէն ապրելու։

Իր ծառան վաճառեց մը գրկեց, աւելի վայելուչ զգեստ մը գնելու համար, եւ նոյն իսկ հրապարակախօսութեան սրահին կիլէէն գնեց երկու տոմսակ՝ Չիքակոյի համար։

Ցայտնի է որ Ամերիկայի մէջ ամենուրեք կը ծախուին երկաթուղիի տոմսակներ, նոյն իսկ օթէլներու մէջ։

Բաժանման վայրկեանին յետոյ, Պօլ-տը-Նէժ կը վերադառնար, ունենալով զգեստ մը անցուցած կանտին։

Կովպոյներու տարազը հագած էր, որոնք վարպետներն են Ամերիկայի արեւմտեան նահանգաց հօտերուն։

Թաղիքէ գոյն գլխարկ մը դրած էր [illegible], հագած էր գոյն [illegible] մը, [illegible] ուսերէն [illegible], եւ կաշիէ [illegible] գօտի մը, որուն [illegible] էին ատրճանակներու չափ [illegible] մէջ։

Ուրիշ կը պակսէր այդ հագուստ-կապուստին մէջ, որ օտարական անուրջը հագած էր նախկին ներկայացողին։

Այդ անուրջին խրախճանքէն յետոյ Պօլ-տը-Նէժ աշխարհիս ամէնէն երջանիկ մարդն էր։

Այս գոհացումը ձեռք բերելու համար հարիւր տոլար ծախսած էր։

Չիքակօ երթալու համար գնուած երկաթուղիի երկու տոմսակները յիսուն տոլար արժած էին։

Բազմաբնակիթէն-օթէլի մէջ բնակութեան եւ ճաշի ծախքը վճարուած էր։ Ուստի Սան-լը-Սաի քով կը մնար երկու հազար ութը հարիւր յիսուն տոլարի գումար մը՝ դրամի պայմաններուն համաձայն։

Ոսկեդրամը եւ մանրուքը կանոնաւոր պանքաթուղթերու վերածեց, եւ պահարանի մը մէջ տեղաւոր մը առաւ։

Հազիւ մը Պ. Բիֆի առաւ, ուրիշ մը Պ. Բաֆի, երրորդ մը՝ Պօլ-տը-Նէժի եւ չորրորդ մըն ալ ինք ծախեց։

Անոր վրայ՝ Սան-լը-Սա հինգ հարիւր տոլարնոց պանքաթուղթ մը առաւ, ջահի ձեւ ոլորեց զայն եւ Պօլ-տը-Նէժի ձեռքը դրաւ, ըսելով.

—Տեղեկանութ մի չարժիք։

Ցետոյ ուրիշ երեք պանքաթուղթ առաւ յաջորդաբար, միեւնոյն կերպով ոլորեց զանոնք, երկու գործակիցներուն տուաւ եւ իրեն համար պահեց մէկ պանքաթուղթը։

—Վառեցէք, ըսաւ Սան-լը-Սա, խօսքը ուղղելով իր ծառային եւ ցոյց տալով կրակ կայծ մը, որ ծխողներու գործածութեան յատուկ էր։

Պօլ-տը-Նէժ դէմքի աղէկ ծամածռութ մը ըրաւ եւ ուզեց խօսիլ։

—Կա՛մ բաժնել ըրէք եւ կամ կորսուեցէք հոսկէ, գոչեց Սան-լը-Սա, այնպիսի շեշտով մը որ պատասխան չէր վերցներ։

Պօլ-տը-Նէժ խորապէս զգածուած մինչեւ հոգիին խորը, հնազանդեցաւ։

—Շա՛տ լաւ, յարեց Սան-լը-Սա, պարոններուն ալ տուէք զայն։

Պօլ-տը-Նէժ իր ձեռքը դպցուց պանքաթուղթը, որ կը վառէր, Բիֆի եւ Բաֆի ներկայացուց. անոնք ալ իրենց կարգին վառեցին մէկ պանքաթուղթը։

Իբր լաւ Եանքիներ, Բիֆ եւ Բաֆ ըմբռնած էին Սան-լը-Սայի գործը։ Երկու հազար հինգ հարիւր ֆրանք արժող լուցկի մը ունենալուն համար դո՛ւ վառեցին իրենց սիկառները։

Ցետոյ, քիչ մը յուզուած, սիկառներին քաշեցին քանի մը անգամ։

Տեսակ մը յարգանքով խանդավառութիւն մը ըրին այդ մարդուն առջեւ, որ ազնուութիւն կը պահանջէր իրենց ու ձեռքերնին երկարելով ըսին.

—Դուք ի՛նչ տեսակ մարդ էք։ Կ'երեւայ որ շատ հեռուներէն պիտի մնէք մեզ։

—Վստահ եմ այդպէս ըլլալնուն։

—Եհ, պարոն Պօլ-տը-Նէժ, ուրիշ հարիւր յիսուն տոլար կայ տոմսակին մէջ։ Առէք։ Պարոն Պօլ-տը-Նէժ, մինչեւ վաղը առաւօտ ժամանակ ունիք այդ դրամով ուտելու, խմելու, խաղալու, կորսնցնելու եւ գողցնել տալու։ Որովհետեւ դուք ալ պէտք է անկուտի ըլլաք, ինչպէս ես։ Մի մոռնաք որ վաղը ժամը ութին Չիքակօ պիտի մեկնինք։

Կոյրեան հանդէսէն, ուրիշ կառախումբը ճամբայ կ'ելլէր դէպի ի Չիքակօ, Սան-լը-Սա հոն դրաւ Բիֆն ու Բաֆը։

Բարեկրթութեամբ բարեւեցին զիրար եւ միեւնոյն վայրկեանը զատուեցան։

Պօլ-տը-Նէժ իր տէրոջ քով թեկնածութեան մը մէջ նստաւ, [illegible] մեկնումի [illegible] ձայն հանել։

Վերջապէս կառախումբը ճամբայ ելաւ։

Բիֆ ու Բաֆ ամերիկեան ձեւով նստան, այսինքն՝ գլուխը վար, ոտքերը բարձր, թիկնաթոռի յենարաններուն կռթնած։

(Շարունակելի)

Թեան պատկանող մը որ նոյն իսկ ամբողջութիւն մը չի նուիրեր իր պաշտօնակիցներուն, կարծելով որ առանց առաջ պէտք չկրնան իրենց պաշտօնը շարունակել։ Պ. Պերթօյի կառավարութիւնը հեռացաւ Պ. Ռուվիէէն, որով որդեգրուած է թէ Պ. Ռուվիէ ալ հեռանայ Պ. Պերթօյէն։» Կարելի է որ Պ. Ռուվիէ բաժանման առաջին քայլը չառնէ, բայց կ'երեւայ թէ Պ. Պերթօ հասկցաւ, որով մեկնեցաւ, հրաժարեցաւ եւ նախարարապետը բան մը չըրաւ, զայն վար դնելու համար։ Այս է պարզ պատմութիւնը նախարարական ճգնաժամին առջեւ։ Պ. Ռուվիէ բոլորովին կառավարութեան մարդն է։ Ընկերվարական կուսակցութիւնը նախ ամբողջ ձեռնարկ մը ունեցաւ [illegible] ամբողջական առաւելութիւն մը ունեցած է։ Սակայն քաղաքականութեան առջին քննութենէն հասկցուեցաւ որ առջին քաղաքականութեան մէջ նախարարութիւնը հանրապետական կուսակցութեան միաձայնութիւնը չունի է։ Միւս կողմէ փոքրամասնութեան մէջ ո՛չ միայն ընկերվարական եւ արմատական-ընկերվարական կուսակցութիւնները կային, այլ ազգայնական եւ պահպանողականներու անդամներ՝ երեւան կու գան։ Այդ պայմաններուն մէջ նախարարութիւնը այնպէս նկատուեցաւ թէ պէտք է պաշտօնի վրայ մնայ եւ մնաց։

—Եկեղեցիին եւ Պետութեան բաժանման օրէնքին համար կազմուած ծնրակալական յանձնաժողովը, չորեքշաբթի օրը, լսեց Մոլբէլիէի եպիսկոպոս Մոնսէնեօր Դը Գաբրիէրը եւ նոյն եկեղեցիին ներկայացուցիչ Պ. Բոպերթէ յայտարարութիւնները, որոնք խօսեցան բաժանման օրէնքին գործադրութեան եւ մանաւանդ Մոլբէլիէի մէջ կիրառումին վրայ, եւ պահանջեցին անձնաւորութիւններ։ Միջոցները, նոյն օրէնքին ընդհանուր վճռականութեան ձեռնարկել տալով, որ հինգշաբթի օրը, նկատողութեան առաւ զանազան բանաձեւեր։

—Կրօնական միաբանութեանց կողմէ ուսանդուած ուսումնարաններ գոյացած ըլլալով, Ֆրանսայի նախարարութիւնը Ծերակոյտին մէջ մէյ մը Փր. է վարկ մը պիտի պահանջէ՝ դպրոցական նոր հաստատութեանց նպաստելու համար։

—Ուսումնական յանձնաժողովը նկատառութեան առաւ ներածական ձեւի ձեւը առանց մինչեւ միջոցներու համար զանազան առաջարկութիւններ, եւ իր անդամներէն Պ. Կիլլէն յանձնեց՝ ուսումնասիրութիւն մը ներկայացնել այդ առաջարկութեանց վրայ։

ՎԱՏԻԿԱՆ ԵՒ ՖՐԱՆՍԱ

Հռոմ եւ Ֆրանսայի եպիսկոպոսները.— Եպիսկոպոսներու հաւանական հրաժարականները.— Պապին բնելիբ.— Կրօնական միաբանութիւնները։

Բարիզ, 9 նոյեմ.—Հասնեն կը հաղորդեն Էխօ տը Բարիի.—«Ալժէի արքեպիսկոպոսը Մոնսէնեօր Ուբբի հրաժարականը Հռոմի մէջ ոչ եւս զարմացում պատճառեց։ Այդէն կը սպասուէր վերջին ուղերձութիւնէն ի վեր նոյն եկեղեցականին, որուն, կ'ըսուի, հետզհետէ չէր պատճառած Պապին կողմէ իրեն եղած ընդունելութիւնը։ Հռոմի մէջ կը կարծուի թէ ուրիշ եպիսկոպոսներ ալ պիտի հրաժարին, մանաւանդ ցոյց կը տրուին ֆրանսական երկու արքեպիսկոպոսներ որոնց մեկնումին վիճակին մէջ կը գտնուին։ Առանց Ֆրանսայի կառավարութեան հետ իրենց ունեցած լաւ յարաբերութիւններով, երբ հրաժարին, հանգստեան թոշակ մը պիտի ստանային իրենց համար, ինչ որ պիտի չկրնային ընել կրօնքներու Ամերիկեան ընելէն ետքը։ Պիոս Ժ. դժգոհ չէ այդ կարգի լուծումի մը համար, վասն զի Եկեղեցիին եւ Պետութեան բաժանումէն ետքը եթէ անոնց հրաժարականը պահանջէր, բարոյական դարպասութեան մէջ պիտի գտնուէր՝ թոշակ մը առնմանելու այդ եկեղեցականներուն։ Այդ հրաժարականներուն հետեւանքով, Ֆրանսայի թեմերուն մէջ քանի մը քիչ առանձին թափուր պիտի մնայ, որով Պապը պիտի կրնայ բոլորովին իր ուզած եպիսկոպոսները անուանել, եւ ինչպէս վերջերս Իտալիայ մէջ կատարուած անուանումները ցոյց կու տան, Պիոս Ժ. յօժար ձեռք մը ունի։ Մինչեւ հիմա անոր անուանածները թէ՛ իրենց բանիմացութեամբ եւ թէ իրենց կանոնով նշանաւոր հոգեւորականներ, քիչ առանձին իրենց թեմերուն մէջ յարգանք եւ պաշտպանութիւն չունեցան, թէեւ ընդունելութիւն ցոյց տուին Պապին կողմէ թելադրուած եկեղեցական-վարչական բարենորոգումներու կիրառումին մէջ։ Տակաւին յայտնի չէ թէ Պիոս Ժ. Ֆրանսայի եպիսկոպոսները պիտի անուանէ՛ եւ կենդրոնական լսարանին մէջ, որուն գործառնութեան սահմանը տակաւին յայտնի չէ։ Եթէ այդ ժողովը Եկեղեցիին եւ Պետութեան բաժանման օրէնքը հրատարակուելէն առաջ տեղի ունենայ, շատ հաւանական է որ Պապը ալ եւ է անուանում չհաստատէ։ Այդէն եւր այդ բաժանումը կատարուի, Պապը այլեւս պէտք պիտի չունենայ ֆրանսական եպիսկոպոսներ անուանել, առաքելական կենդրոններով, որով եկեղեցական ժողովին մէջ պիտի հարկադրուի այդ անուանումները ծանուցանել, կենդրոնները խոստովանել տալ։ Առնէ զայս պիտի կրնայ հովուական թուղթի մէջէն պարզ եւ կարճ միջոցին դիմել, ինչ որ ամէն առաւ կրնայ կատարուիլ, առանց պէտք ունենալու նախապէս ներկայացնել եկեղեցական ժողովի մը։ Ցայտնի է թէ

Պիոս Ժ. հիմակուընէ քննած է Ֆրանսայի թեմերուն ապագայ եպիսկոպոսները, սակայն կարելի չէ անոնց անունները գիտնալ։ Տարիէ մը ի վեր Պապը ընկած է այն յանձնաժողովը որ պաշտօն ունի քննել եպիսկոպոսական ընտրելիները զորս Պապը աղատ է անուանելու։ Դուրսէ լաւ պահելու համար Պապը այդ նախնական քննութիւնը յանձնած է Վատիկանի բարձրագոյն Ատեանութիւն անդամներուն, որոնք երդումով հարկադրուած են բացարձակապէս գաղտնապահ ըլլալ, այն աստիճան որ հաւաքման պարագային իրենց բոլոր պաշտօնները ու արտօնները կը կորսնցնեն. Նաեւ երդմնազանցութեան համար իրենց ենթարկուած բանադրանքէն Պապին անձնական արձակումովը միայն կրնան ազատիլ։ Հետեւաբար պէտք չէ կարծուի թէ ընթացող այն դիմումներուն որոնք Ֆրանսայի ապագայ եպիսկոպոսներուն անունները կը ծանուցանեն։ Այդ պարագան Պապին եւ Վատիկանի բարձրագոյն Ատեանութիւն գաղտնիքն է որ լաւ պիտի պահուի։»

—Հասնեն Հռոմէ հեռագիր մը կ'ըսէ.— «Պապը կը շարունակէ գործադրել եկեղեցական բարենորոգմանց իր ծրագիրը, առանց նկատողութեան առնելու դժգոհութիւնը անոնց որոնք իրենց դարաւոր առանձնաշնորհումները կը կորսնցնեն նոյն բարենորոգումներուն հետեւանքով։ Պիոս Ժ. քանի անգամներ յայտարարեց թէ Թեմական իշխանութեան անկախութեան ֆրանսական կրօնական միաբանութեանց արտաքսումը Ֆրանսայի մէջ նպաստաւոր հետեւանք մը տալով բերաւ Պ. Վալտէք Ռուսոյի նուիրագործած դրութեան։ Իտալիոյ մէջ կրօնական միաբանութեանց յարաճուն յաւելումը երկիւղ մը տալով կը բերէ թէ մի՛ գուցէ այն ատեն արգելքներ ունենայ որոնց առաջքը առնել կ'ուզէ Վատիկան։ Այդ առթիւ Պապը կը պահանջէ որ առէ վերջը կրօնաւորները, քարոզելու արտօնութիւն առնելէ առաջ, քննուին իւրաքանչիւր թեմի մէջ կարգուած յանձնաժողովի մը կողմէ, Ժէզուիթները ալ որոնք մինչեւ հիմա զերծ էին եպիսկոպոսական իրաւասութեան ենթարկուելէ, կը կորսնցնեն այդ առանձնաշնորհումը։ Պիոս Ժ. գահակալութենէն ի վեր, ակնածած էր Ժէզուիթներու Ընկերութեան իրաւասութիւնները, հիմա Պապը մասնիկ է բոլոր կղերականներէն, Ժէզուիթներն ալ միասին, եւ առնել առանց եպիսկոպոսական արտօնութեան խոստովանելու իրաւունքը, որ նոյն յանձնաժողովին կողմէ քննուելէ ետքը միայն պիտի տրուի։»

Մ. ՆԱՀԱՆԳՆԵՐԸ

Քաղաքապետական ընտրութիւններ.— Պ. Մաք Քլիլէնի ընտրութիւնը.— Քուէներուն թիւը — Հակառակորդին բողոքը։

Նիւ-Եորք 9 նոյեմ.—Նիւ-Եորքի մէջ այսքան բուռն մրցում չէր կատարուած քաղաքապետի ընտրութեան համար։ Ինչպէս յայտնի է, Պ. Մաք Քլիլէն վերընտրուեցաւ 225,010ի դէմ 228,838 ձայնով։ Մրցակիցն էր Պ. Հիրսթ։ Պ. Հիրսթ, սակայն կը բողոքէ այդ ընտրութեան դէմ, ըսելով որ իր հակառակորդը կարգ մը դարձուածքներով յաջողած է իր ընտրութիւնը, քուէներ դնելով, եւայլն։ Պ. Հիրսթ բողոքագիր մը մատուցած է Նիւ-Եորքի գերագոյն դատարանին, որ ատեաններուն մէջ դրուած քուէները եւ ցանկերը պիտի քննէ։ Դեռ յայտնի չէ թէ այդ քննութիւնը ի՛նչ արդիւնք պիտի ունենայ։ Նիւ-Եորքցիները, ընդհանուր կերպով, այդ ընտրութիւնը վերջնական չեն նկատեր եւ դրամները կը շարունակուին թէ երկու հակառակորդներէն ո՛ր պիտի յաղթէ։

Պ. ՊԱԼՖՈՒՐԻ ՃԱՌԸ

Կիլտհոլի հացկերոյթը.—Միջազգային խաղաղութեան հաշտութիւնը.—Խաղաղութիւնը։

Լոնտոն, 9 նոյեմ.— Անգլիոյ նախարարապետ Պ. Պալֆուր, Կիլտհոլի հացկերոյթին մէջ կարեւոր բանախօսութիւն մը արտասանեց ընդհանուր քաղաքականութեան վրայ։ Պ. Պալֆուր նախ խօսեցաւ ուշադրութիւն չունեցող եւ պարզ միացած գործառնութեան խնդրոյն վրայ։ ըսաւ թէ իր կարծիքով խնդրոյն դժուարութիւնը կը կայանայ վաճառականութեան եւ բարեկեցութեան ելեւէջին մէջ. կոչում ըրաւ անհատական բարեգործութեանց՝ իբրեւ այդ վիճակին դարման մը ընելու համար։ Պ. Պալֆուր, ընդհանուր քաղաքականութիւնը ձեռք առնելով, ըսաւ թէ Ծայրագոյն Արեւելքի մէջ մեծ անհրաժեշտութիւն մը երեւան եկած է, թէ պատճառ ասիկա մեծ է այլեւս ամրապնդելու միջազգային քաղաքականութիւնը, թէ խաղաղութիւնը վերահաստատուած է եւ թէ պատերազմիկները վար դրած են իրենց զէնքերը։ Ծովայինները կը ձեռնարկեն իրենց քաղաքակրթութեան մեծ պաշտօնին։ Պ. Պալֆուր յարեց.— «Անգլիոյ կառավարութիւնը տարիներէ ի վեր ամէն ջանք կ'ընէ պատերազմի վտանգը անհետացնելու եւ զայն անկարելի ընելու համար։ Տասը տարի Անգլիոյ արտաքին քաղաքականութիւնը վարեցին երկու անձնաւոր արտաքին գործոց նախարարներ՝ Լորտ Սոլզպէրի եւ Լորտ Լանզտաուն։ Այդ տասը տարի երկու մէկերն այդ երկու նախարարները ջանացին զարգացնել ի բաւարարութեան խնդիրը եւ վերջացնելու դրացի պետութեանց հետ եղած վէճերը։ Բայց ամէնքը այդ չէ։ Դժուարութեանց ամէնէն մեծ պատճառներէն մէկը

կը կայանայ Ափրիկէի վայրերու եւ անկանոն կերպով խաղաղացուած եր իննուրա առանձնաշնորհումներու խնդրոյն մէջ։ Այդ խնդիրը մեր յարաբերութեանց կը դպչէր՝ Ֆրանսայի, Գերմանիոյ, Բելժիքայի եւ Մ. Նահանգաց հետ։ Հիմա այլեւս առանձնաշնորհումի վտանգ խնդիր չկայ։ Միջազգային դիւանագիտութեան արդիւնքը ցոյց կու տայ ամէն դժուարութեան մը անհետացումը։ Կը ծղտակէ բոլորովին ընդհանուր վէճի պատճառ մը, որ ամէն վայրկեան կրնար ասոր հանգամանք մը առնել։ Բոլորէն սկսելով կան գաղթային խնդիրներ որոնք կրնան դժուարութիւններ յարուցանել քաղաքակրթական տարածութեանց։ Դիւանագիտութեան նպատակն է օգտելու այդ բանը։ Անդիկը դիւրին չէ։ Կեօ—քաղաքակրթական պայմանը պէտք չէ մոռնալ՝ առեւտրական պէտքերու պատճառաւ։ Ռուսիա այդ առթիւ հարկ է միջազգային կարգադրութիւն մը ընել։ Մեր եւ միւս երկիրներուն ջանքերը կը միտին հաշտեցնել գործելու իրաւարարութեամբ։ Հիմակ ի՛նչ տեսակ վտանգներ կան. ես լաւատես եմ այդ մասին։ Կը խորհիմ թէ մօտակային ալ եւս պատերազմ պիտի չունենանք, ուրիշ բան է եթէ գտնուի երկիր մը, որ իր ընդլայնումի ծրագիրը գործադրելու առթիւ, մտնէ իր դրացիներուն իրաւունքներուն։ Եւրոպայի համար այդ տեսակ անպատեհ վիճակ մը հաւանական չեմ նկատեր։ Հին օրերուն վերադարձած պիտի ըլլանք, եթէ եւրոպական տէրութիւնները իրենց մէջ խմբաւորումներ առաջ բերեն իրարու դէմ։ Հարիւր տարի առաջ Բիթ, Թրաֆալկարի պատերազմէն ետքը խօսելով, կը յայտարարէր թէ Անգլիա ինքզինքը ազատած է իր ջանքերով եւ Եւրոպան ալ Անգլիոյ օրինակով։ Ասկէ պայծառ ապագայ մը կը գուշակեմ, որքան կը նայիմ մարդկային կենսագործութիւնը։ Եթէ պատերազմ մը գուշակեմ, Բիթի պէս երկար պատերազմ մը գուշակած պիտի ըլլամ։ Մենք 1805ի մեր նախահայրերէն աւելի իմաստուն ենք։ բայց պէտք է պատրաստ ըլլանք ամէն հաւանականութեան առջեւ։ Պէտք է խաղաղութիւնը հաստատել աշխարհի բոլոր երկիրներուն բարեկամութեանց վրայ եւ զինուորութիւններ ընել ի նպաստ պաշտպանողական զօրութեան՝ որոնք Անգլիոյ պիտի պատշաճին ամէն տեսակ յարձակումներու դէմ։ Բանակին առջեւնէր մեր ջանքերը հաւանօրէն անհրաժեշտ պիտի ըլլան, այնպէս որ ապահովութիւնը թէ, ինչ որ ալ ըլլան դիւանագիտութեան չարժումները կամ այլեւայլ կարգադրութիւնները, Անգլիա, որուն չափը կը պահանջէ խաղաղութիւնը, բաղդին փոփոխոթներէն զերծ ըլլայ։ Մեծն Բրիտանիա, որ քաղաքակրթութեան յառաջացումներուն մէջ կը գտնուի, պէտք է, առանց դպչելու ուրիշ որ եւ է երկրի, իր մեծ բաղձանքը ցոյց տալ գործածելու իրաւարարութեան այս նոր գործիքը, որուն ամէնէն հաստիքը եւ կարելի է ամէնէն բարերարը փառաւորել։»

ԱՆԳԼԻԱ

Ցառաջիկայ ծովային ռազմափորձերը ի՛նչպէս պիտի ըլլան. — Էտուարդ թագաւորին ծննդեան տարեդարձին առթիւ։

Լոնտոն, 10 նոյեմ. — Տէյլի Էքսբրէս եւ Սթանտարտ կը ծանուցանեն թէ Անգլիոյ նաւատորմին կ'ըսէ 1906ին կատարուելիք ռազմափորձերը պիտի իրմնան նոր սկզբունքի մը վրայ։ Տեղեկանօրէն ծովակալութեան պաշտօնակալներու կողմէ պիտի կազմուին, ինչպէս դրել որ միջազգային յարաբերութիւնները ճշգրտուած ըլլան, եւ անգլիական եւ ծովակալները կարեւոր գործողութեանց հետեւելու բոլոր ծովերուն վրայ պատերազմի ծագելէն եւ պահեստի նաւատորմին շարժման մէջ դրուելէն յառաջ։

—Անգլիոյ թագաւորը, իր ծննդեան տարեդարձին առթիւ, կամաւորութեան արտօնագրեր տուաւ մէկ հազրի, դէր-կամաւորութեան՝ մէկ հազրի եւ վեց անձեր ալ պատանութեան բարձրացուց։ Նաեւ զանազան պատուանշաններ շնորհեց։

—Նորընտիր Լորտ-Քաղաքապետը, եւ բէկ, Միջնաբերդի փողոցները պարարան սովորական արարողութեամբ։ Ժողովուրդը բազմութիւն մը կը հետեւէր թափօրին, ըմբռնելու ցնծութեամբ զանազան նուագախումբերու։ Այլ մը կը խորհրդանշէր միութիւնն ու համաձայնութիւնը, չորս անկիւնները ունենալով երկու նաւային եւ երկու ցամաքային զինուոր, ֆրանսայի եւ անգլիացի։ Նաեւ ուրիշ պարկեր կային ասուածոր ներկայացնող հաշտութիւնը, անգլիական գաղութները եւ Տօքթ. Պարնարտոյի հաստատութիւնը ներկայացնող։ Իրիկուան, ճաշ համերաշխութեան մը առաւելութեան քաղաքապետարանին մէջ՝ Նորընտիր քաղաքապետին կողմէ։ Հազար հրաւիրեալ ներկայ էին։ Ճառեր արտասանուեցան։

ՍՊԱՆԻՈՅ ԹԱԳԱՒՈՐԻՆ ՆՇԱՆԱԾԸ

Բոցտամի պալատան մէջ տրուած հացկերոյթը.— Գերման դքսուհիի մը եւ Սպանիոյ թագաւորին միջեւ ամուսնութեան մը զրոյցը։

Պերլին, 19 նոյեմ.— Բոցտամի պալատը տրուած ընտանեկան ճաշկերոյթին վրայ, որուն ներկայ կը գտնուէր Սպանիոյ թագաւորը, հրաւիրեալներուն մէջ կար նաեւ Մեքլէմպուրկ-Շվէրինի Մառի-Անթուանէթ դքսուհին։ Բարձրեկէն տարկան է եւ գերման դքսուհիներուն մէջ ամէնէն գեղեցիկը կը համարուի. բարձրահասակ եւ ալեքսի, կապոյտ աչքեր ունի եւ առատ

ու ոսկեգոյն մազեր։ Մոնթեմարդ իշխանուհին Բոցտամ այցելութեան գացած ըլլալով իր մէկ ազգականուհիին, Սպանիոյ թագաւորին այցելութեան զուգադիպեցաւ եւ կարգ մը զրոյցներու առիթ տուաւ պատճառ եղաւ Վիլհէլմ Բ. օրինով պիտի հասնի իր ազգականուհին կնութեան առնել Սպանիոյ թագաւորին, բայց Սպանիոյ մէջ անդամ համակիր չեն այդպիսի միութեան մը։ Կը նախընտրեն որ Ալֆոնս ԺԳ. ամուսնանայ անգլիացի կամ աւստրիացի իշխանուհիի մը հետ, մանաւանդ Գերմանիոյ միջամտութիւնէն ի վեր Մարոքի խնդրին մէջ։

ՊԱՏԵՐԱԶՄԻ ՄԸ ՀԱՇՈՒԵՏՈՒՐԸ

Հաւանական պատերազմի մը հաշուեկշիռ.— Գերմանիա, Ֆրանսա ու Անգլիա ո՛րքան կորուստ պիտի ունենան պատերազմի մէջ։

Պերլին, 9 նոյեմ.— Գերման լրագիրները շատ կը զբաղին աւստրիացի անուանի Պ. Ալեքսանտր Ֆոն Բաւրի կողմէ պատրաստուած պատերազմի մը հաշուեկշռով, որուն մասնակիցներն են Ֆրանսա, Գերմանիա եւ Անգլիա։ Ըստ՛ Ֆրանսայի, ըստ Գերմանիոյ համար, վիճակագիրը ամբողջ պատերազմին ծախքը կը հաշուէ 50 միլիառ ֆրանք, մէկը ըլլալով ամէն կարգի վնաս. առաջ փոխարէն՝ յաղթականը 10 միլիառի պատերազմական տուգանք մը ձեռք պիտի բերէ։ Մինչ Անգլիա աւելի քիչ վնաս պիտի կրէ պատերազմին սկիզբը, այն է 13 միլիառ, եւ միւս կողմէ ուղղակի կերպով պիտի օգտուի, իր մրցակիցները դարձնելով նաւորդութիւնն ու վաճառականութիւնը, առաջ արժէթղթերու աժան գնումը եւն. 6½ միլիառի շահ մը պիտի ունենայ այսինքն 51 միլիառի զուտ շահ մը, առանց հաշուելու ձեռք ձգած բարոյական եւ քաղաքական առաւելութիւնները։ Պ. Ֆոն Բաւրի այս հաշուեկշռոյ մարդաս մը այս հաշիւներուն վրայ գերման մամուլին մէջ կարծիքներ կը յայտնուին, որովհետեւ կը համապատասխանեն գերմանական զգացումներուն։

ՃԱՊՈՆ

Ճաբոնի դեսպանները եւրոպական տէրութեանց մօտ.— Առաջին կարգի դեսպանութիւն։

Բարիզ, 9 նոյեմ.— Լոնտոնի ճաբոնական դեսպան Հայաշի դէր-կոմսը, կ'ըսուի թէ, Անգլիոյ կառավարութեան ծանուցած է Ճաբոնի կառավարութեան մտադրութիւնը առջին կարգի դեսպանութեան բարձրացնելու Լոնտոնի մէջ ունեցած Բ. կարգի դեսպանութիւնը։ Անգլիական կառավարութիւնը, ինչպէս յայտարարեց Լորտ Լանզտաուն, առջին կարգի դեսպանութեան պիտի բարձրացնէ Թոքիոյի մէջ ունեցած Բ. կարգի դեսպանութիւնը։ Պերլինի ճաբոնական դեսպանն ալ այդպիսի առաջարկ մը ըրեր է գերման կառավարութեան, որ ընդունեց է զայն։ Նմանօրինակ առաջարկ մըն ալ ի մօտոյ պիտի ըլլայ ֆրանսական կառավարութեան։

ԻՏԱԼԻԱ

Ցորենին սղութիւնը.—Թերթերուն կար ծիքը.— Ի՛նչ է դարմանը։

Հռոմ, 9 նոյեմ.—Բանի մը օրէ ի վեր ցորենին գինը կ'ելլէ, կենդինարը 23 ֆրանքէն 26 ու 27 ֆրանքի բարձրանալով. Եւ կարծ առնէէ ի վեր առանց բարձր բարձում չէր պատահած։ Այս բանը լրագիրներուն ուշադրութիւնը գրաւած է, որովհետեւ քանի մը տարի առաջ անպատեհութիւններ առաջ բերաւ ցորենին սղելը։ Նախարարական թերթերն ալ կը զբաղին այդ խնդրով եւ կառավարութեան խորհուրդ կու տան ժամանակին ձեռք առնելու պէտք եղած միջոցները, կա՛մ ցորենին գինելով բաշխելու կարօտ համայնքներու եւ կամ որոշ աւելորդ ալ կրնա սղութեանց ձեռնարկելով, որպէս զի առջեւն չմնան անգործ աշխատաւորները։ Տրիբունա ժողովրդական թերթիկը ասիկէն օգուտ կը քաղէ՝ որոշումներէն նորածուած ցորենին մաքսը ջնջելու կամ նուազեցնելու խնդիրը յարուցանելով դարձեալ։ Կը կարծուի թէ Խորհրդարանին առջեւ պիտի հանուի խնդիրը, ինչպէս եղած է շատ անգամ նմանօրինակ պարագաներու մէջ։ Սակայն իրարու յաջորդող նախարարութիւնները չեն զիջած ցորենին վրայ դրուած մաքսը, որովհետեւ հողերը կը լքուին երկրագործներուն կողմէ եւ այս վերջինները կը սկսին օտար երկիրներ գաղթել։ Առանց մաքսային զօրաւոր պաշտպանութեան, հողատէրերը շահ մը չպիտի ունենան իրենց դրամագլուխներէ, յառաջանալով ցորենի մշակութեան։ Ընդհակառակն այս վերջին գինը բարձրանալուն պէս, նախարարութիւնը մէջը նախընտրած է Խորհրդարանին քննարկել տալ խոշոր գումարներ՝ ի նպաստ երկրագործներու, գործաւորներու, եւ բաւարար աշխատութիւն մը հայթայթել անոնց՝ հացերին ճարելու համար։ Հետեւաբար, այս անգամ ալ նոյն դրութեան պիտի հետեւի օրուան դահլիճը։

ՎԱԼԼԷՍԻ ԻՇԽԱՆԸ ՀՆԴԿԱՍՏԱՆԻ ՄԷՋ

Բոմպէյ ժամանումը.— Փառաւոր թափօր մը.— Աչքառու ցնցարան.— Անգլիացիի մը նուէրը։

Բոմպէյ, 9 նոյեմ.—Վալլէսի իշխանը եւ իշխանուհին Բոմպէյ հասան այսօր, հինգշաբթի։ Հնդիկները իրենց շողշողուն զարդերով, այլազան տարազներով բարի գալուստ մաղթեցին Անգլիոյ գահաժառանգին, որ Բոմպէյի կառավարչատունը գնաց՝ բնիկ իշխաններու ուղեկցութեամբ։ Ամէն դասակարգէ, ցեղէ եւ դաւանութենէ ամբոխ մը կը խռնուէր Բոմպէյի փողոցներուն մէջ։ Ութ Ըմբօնոն Բոմպէյի մօտեցաւ, թնդանօթները ճշմարտօրէն բարձրացան եւ նաւերէ, ստանալէն իշխանին ժամանումը։ Առաջին բարի գալուստը մաղթող Հնդկաստանի նաւային ընդհանուր հրամանատարը։ Ապա ժամ առաջ հասաւ Լորտ Քըրզըն, որ այդ օրն իսկ կը մեկնէր Հնդկաստանէն, որուն փոխարքայ եղած էր վեց տարիէ ի վեր։ Թագաւորին վրայ, ուր առանձին բազմութիւն մը խռնուած էր, յատուկ տաղաւար մը շինուած էր։ Այս ընդարձակ տաղաւարին տակ շարուած էին իշխաններ, ցեղապետներ, անգլիացի եւ բնիկ պաշտօնատարներ, քաղաքացի, ականատեսութեան տարազներով։ Բաժա եւ Նաւապի՝ իւրաքանչիւրը իրենց հարստութիւնը, իրենց ճոխութիւնը եւ պերճանքը կը ցուցադրէին։ Աղամանդ, ոսկի, արծաթ, ամէնէն թանկագին քարերը կը շողային իրենց բազմագոյն տարազներուն վրայ, ասոնք անձնական ոսկեր հիւպատոսներուն եւ քաղաքային պաշտօնեաներուն վրայ։ Տաղաւարին մէջ էր նաեւ քաղաքապետը իր պաշտօնակիցներով։ Այս խումբին երկու կողմերը կը գտնուէին կիներ, որոնք բազմագոյն կտակներու կը նմանէին հեռուէն։ Ժամը 4ին, նորէն թնդանօթները գոռացին, եւ իշխանը բաժակ ելաւ նախորդ փոխարքային առաջնորդութեամբ։ Թափօրը դիմաւորուեցաւ անգլիացի բարձրաստիճան պաշտօնատարի մը կողմէ, որ կը շողար իր տարազին բազմազան զարդերուն եւ թանկագին քարերու փայլը գոյնին մէջ, այսպէս առաջնորդուեցաւ ամպհովանիին տակ, ուր Լորտ Լէմինկթըն իշխաններուն ներկայացուց Անգլիոյ գահաժառանգը, անոնց դիրքին մեծութեան կարգով։ Կալլէսի իշխանը հագած էր ծովակալ տարազ մը, կուրծքը կախած «Հնդկաստան»ի պատուանշանը եւ իր պարզութեամբ հակադրութիւն մը կը կազմէր հնդիկ ցեղապետներուն շողշողուն պերճանքին հետ։ Բոլոր Բաժաները տեսակտան լռելութեամբ բարեւեցին իշխանը, որ բարի գալստեան հասցէի մը ուղերձ մը առաւ։ Քաղաքապետն ձեռքով։ Ուղերձը դրուած էր գեղակերտ պահարանի մը մէջ։ Պահարանին մէջ, մանաւանդ չինուած բամփ մը կը ներկայացնէր Հնդկաստանի քարտէսը, քաղաքները ադամանդներով, գետերը եւ լճակներով նշանակուած։ Իշխանը շնորհակալութիւն յայտնեց երկար ճառով մը, որ կը յայտնէր իր սէրը Հնդկաստանի համար։ Ետքը կազմուեցաւ թափօրը։ Առաջին կառքին մէջ նստած էր իշխանը, որուն առնէն ձիաւոր կ'արթային խումբ մը իշխաններ։ Ետքը նորէն կառքեր, նորէն ձիաւորներ եւ հանդիսատեսներու անհագին բազմութիւն մը այլազգ, այլագոյն, այլատարազ։ Տափերը կը գտային բազմամբոխ փողոցներուն մէջ, որոնց մէջէն կ'անցնէր իշխանական թափօրը։ Մասնաւորապէս իշխանին ուշադրութիւնը գրաւեց բնիկներու ճաղը՝ իր նեղ ու կը փողոցներով, իր մահաններով, իր պզտիկ սերով։ Պ. Ճէյքպ Սէսըն, անգլիացի դրամատէր մը 20,000 անգլիական ոսկի նուիրեց Հնդկաստանի մէջ հիւանդանոց մը հաստատելու համար։

ԹԱՏՐՈՆԸ ԱՄԵՐԻԿԱՅԻ ՄԷՋ

Ազգային թատրոնի մը շինութիւնը.— Վեց հարիւր հազար ոսկիի նուէր.— Թատերական կազմակերպութիւն։

Ամերիկեան թերթերը կը ծանուցանեն թէ երեսուն միծահարուստ Նիւ-Եորքցիներ, որոնց բուռն սէր մը կը տածեն թատերական արուեստին հանդէպ, 600,000 անգլիական ոսկի հանգանակած են իրենց միջեւ մեծ շէնք մը գնելու եւ ազգային թատրոն վերածելու համար։ Նոր թատրոնին տնօրէնը պիտի ըլլայ Պ. Հայնրիխ Քոնրիտ, Մետրոփոլիթէն Օփերային պետը։ Գործին ձեռնարկուները կը յուսան այս կերպով ամերիկեան թատրոնին մասնագանել ա՛յն ծառայութիւնը զոր կը մատուցանէ Քոմէտի-Ֆրանսէզը Ֆրանսայի համար կամ Պուրկ-Թեաթրը՝ Գերմանիոյ համար։ Թատրոնին մէջ երեսուն օթեակ պիտի գտնուի, եւ որպէս զի ընկերային ընտրելագոյն դասակարգէն անձեր դրամատուն իւրաքանչիւր օթեակի մէջ, Նիւ-Եորքի ընկերութեան մէջ անուն ունեցող կիներէ մասնախումբ մը պիտի կազմուի։ Այս մարմինը կարծիք պիտի յայտնէ միմիայն օթեակ պահանջողներու անուններ, դիրքին նկատմամբ։ Միայն օթեակի գինը պիտի ըլլայ իբր 20,000 անգլիական ոսկի։ Օթեակ մը վարձողը բաժին մը պիտի ունենայ թատրոնին սեփականութեան մէջ. ո՛չ մէկը պիտի կրնայ օթեակ մը ունենալ, եթէ կիներու մասնախումբը չընդունի։ Կը յուսացուի այս մեծ ձեռնարկին հեղինակութիւն մը դարձնել իր դերասանական կազմակերպութեան մէջ, եւ ուժ առնել անգլիերէնի մաքուր առոգանութեան։ Նոր հաստատութեան թատերական եղանակը երեսուն շաբաթ պիտի ըլլայ։ Որոշուած է ճշմարիտ արուեստագէտ մը դարձնել թատրոնին Ֆուայէն։ Ութսուն հազար անգլիական ոսկի պիտի ծախսուի պատկերներու եւ ուրիշ զարդարանքներու համար։

* * *

Ներքին Լուրեր

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ.— Միւթէմատիզի առաջինն սրբուհեցաւ տասնեւհինգ վաճառական եւ զինուորական պետոց մասակերպով Շամլը Մէհմէտ էֆ.ի եւ Ծովային նախագահութեան Թղթակցութեանց դիւանին քարտուղարներէն Օսման էֆ.ի։

—Երկրորդ կարգի Օսմանիէ պատուանշան տրուեցաւ Թիգանօթարանի չէնքերու յանձնաժողովին նախագահ միրլիվա Իհսան փաշայի։ Հինգերորդ կարգի Մէճիտիէ՝ Մարդկէ առողջականութեան պաշտօնէր Անմէտ Համար էֆ.ի։

ԿԱԼՈՒԾԱԿԱՆ ՏՈՒՐՔԵՐԸ.— Պոլսոյ Տաճկալ Զէկոյց մը իսլամական նախարարութեան մէջ ասլանագրին վրայ հետեւեալը կը ծանուցանէ.

«Իմացուեցաւ թէ դրոյց մը եղած ըլլալով որ կ. Պոլսոյ կալուածական տուրքերը, նախորդ տարիներու պէս, այս տարի ալ մասամբ հնչուն դրամով եւ մասամբ ալ հաշուակցութեամբ պիտի գանձուի, կալուածատէրերէ շատեր կը յապաղեցնեն իրենց տուրքերուն վճարումը։ Մինչդեռ անցեալ տարի եղած կայր. Իրատէ մը համաձայն, որ նոյն թուականին ամէն կողմ հաղորդուեցաւ, հիմակուան դրութիւնը պիտի գործադրուի՝ այսինքն թէ օրինաւոր ապրանքներու տուրքերէն զատ, ուրիշ ընդհանուր հաշուակցութիւն պիտի չհաշուուի, թէ այս արամադրութիւնը պիտի պահպանուի եւ թէ իրենց տուրքը ժամանակին չվճարողներուն նկատմամբ օրէնքին արամադրութիւնները պիտի գործադրուին։ Հետեւաբար կը ծանուցուի թէ կալուածատէրերը, որպէս զի իրենց տուրքերը չմիզուին եւ յետոյ դժուարութեանց չենթարկուին, պէտք է փութան սրբել մատուցանելի պայմանաժամերուն հաստատելու տուրքի հաշուէ ունեցած իրենց պարտքերը։»

ԿԱՑՍ. ՇՆՈՐՀ.— Կայս. Իրատէ մը հրամայեց դրամական պարգեւներ բաշխել Դէր-Զօրդաղեա Ալի պէյի եւ անոր հրամանատարութեան տակ գտնուող երկու հարիւր երկաուդկոնը զինուորներու՝ իբրեւ վարձատրութիւն մը այն քաջագործութեան, որով նուաճեցին Մէնլէք գաւառակին Լիլանվէր պալքանը գլխաւոր աւազակները։

ՎԱՍՄ. ԲՐՏՎԱՆ ՓԱՇԱ.— Խըրդայի Շերէֆի արտօրգութեան պատճառ Յարավայէ Բըզալան փաշա ալժանեցաւ կայս. ձեռքնին։

ՊԱՂՏԱՏԻ նահանգին նոր կուսակալ Մէհմէտ էֆ. երէկ Կայս. Պալատ երթալով իր հրամանագիր ուղղոյնը մատոյց։

—Մէհմէտ էֆ. յետոյ Բ. Դուռը գնաց եւ Մեծ-Եպարքոսին ու Ներքին գործոց նախարարին հետ տեսակցելով հրամանագիր ուղղոյնը մատոյց։

—Մէհմէտ էֆ. այսօր իր պաշտօնատեղին պիտի ուղեւորի Իսքէնտէրունի ճամբով։

ԵԼՄՏԱԿԱՆ բարձրագոյն յանձնաժողովը երէկ ալ գումարուելով խորհրդակցութիւն կատարեց։

ՏԵՍԱԿՑՈՒԹԻՒՆ. — Պելճիքայի եւ Ռումանիոյ դեսպանները եւ Ծածառաներ դեսպանատան գործակատարը, երէկ, Բ. Դուռը երթալով տեսակցեցան Մեծ-Եպարքոսին եւ արտաքին գործոց նախարարին հետ։

ՄԱՔՍԱՑԻՆ վերատեսչութեան իրաւագէտ խորհրդականը տեղեկագրեց ձեռքներու պաշտօնարանին թէ «Այնիէ» ճիւղին մէջ գործուած զեղծումներուն մասնակից են նաեւ հաշուակալութեան պաշտօնեաները, որով նոյն ճիւղին Տիօբէնին եւ վաճառանոց պաշտօնեաներուն նկատմամբ կատարուած քննութիւնները եւ հարցաքննութիւնները պէտք է անոնց նկատմամբ ալ տեղի ունենան։

ԱՌՈՂՋԱՊԱՀՈՒԹԻՒՆԸ ՆԱՀԱՆԳՆԵՐՈՒՆ ՄԷՋ. — Ջէնտերմա պաշտօնարանը նկատելով որ առողջապահական քննիչներուն պարտականութիւնն է նահանգներու գաւառակները եւ գիւղերը շրջագայելու, առողջապահութեան վնասող պարագաները ջնջել, նոր հաստատուելիք գիւղերու տեղերը առնմանել, օդը ապականող իրերը մէջտեղէն վերցնել, հասարակական շէնքերու համաձայն բժշկական միջոցները գործադրել, ամէն ամիս ընդարձակ տեղեկագիր մը եւ ամէն տարի հանրական վիճակագրութիւն մը պատրաստել եւ ղրկել, հետեւաբար ծանոյց ամէն կողմ որ այդ պարտականութիւնները կատարելապէս գործադրուին, բժիշկ, դեղագործ, դեղագործ եւ պատուաւոր պաշտօնեայ չունեցող գաւառակներու եւ գաւառակներու մէջ հարկ եղած հասոյթը գանձելով նոյն կարգի պաշտօնեաներ խնդրուին։ Ջէնտերմա պաշտօնարանը նաեւ ծանոյց թէ վերոգրեալ պարտականութեանց կիրառումին մէջ թերացողները առաջին անգամ պիտի յանդիմանուին եւ երկրորդին պաշտօնանկ պիտի ըլլան։

ՍԻԱԶԱԿՈՒԹԻՒՆ.—Սելանիկէն տեղեկագրուեցաւ ձեռներու պաշտօնարանին թէ Քաւանովայի շրջակայքը աւազակ երեք աւազակներ եւ Մէլվէի ու Համարիէէի կողմերը ասպատակող ծրահուսր աւազակ Գաւթուլի սպանուած ձեռք անցուեր են. Նաեւ թէ Բոզալար գաւառակէն Միխալի անուն քահանայ մը թէեւ աւազակներուն կողմէ յափշտակուեր է, սակայն աւազակները նահանջեր են եւ այդ քահանան ալ ազատեր է։

—Մանաստիրի կողմը ասպատակող Նասմ անուն աւազակապետը եւ ընկերները սպաննուած ձեռք անցեր են։

ԵՐԿՐԱՇԱՐԺ.—Անցեալ օր Սոֆիայի մէջ երկրաշարժի թեթեւ ցնցում մը զգացուեր է։ Նաեւ անցեալ չորեքշաբթի Պոլիկարբոս միւս կողմերը եւ հինգշաբթի ալ Աճեմեան Բաժելիի մէջ։

—Էփրէնէի մէջ անցեալ հինգշաբթի զգացուած երկրաշարժի ցնցումը վնասակար հետեւանք մը չէ ունեցած։ Ուրբաթ իրիկուն ալ երկու անգամ ցնցումներ պատահեր են Էփրէնէի մէջ։

—Անցեալ գիշեր Իզմիրի մէջ, կէսգիշերէն ետք, երկրաշարժի թեթեւ ցնցում մը զգացուեր է։

—Յունաց Պատրիարքարանը հասած հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ չորեքշաբթի Սելանիկի մէջ ու շրջակաները պատահած երկրաշարժի ցնցումին հետեւանքով Աթոսի Իբերեան մեծ եւ հարուստ վանքը բաւական վնասներ կրեր է. դեռ յայտնի չէ թէ Աթոսի միւս վանքերն ալ վնասուած են թէ ոչ։ Իբերեան վանքին մատուռը, ուր կը գտնուի Աստուածածնայ հրաշագործ պատկերը, գրեթէ ամբողջովին փլած է, բայց մարդու կորուստ չկայ։ Այդ վանքը կը գտնուի Աթոսի թերակղզիին հիւսիսային արեւելեան կողմը եւ 1330ին կառուցուած է [illegible] կողմէ Ս. Աթանաս, որ գրեթէ իր ամբողջ կեանքը Թերակղզիին մէջ անցուցած էր։ Այդ վանքը առկէ առաջ ալ երկրաշարժներէ ու հրդեհներէ վնասուած էր, մանաւանդ 1864ի մեծ երկրաշարժէն։

ՅՈՒՆԱՑ Պատրիարքարանին Սինոդը որ դատի ենթարկած էր Խասգիւղի Յունաց եկեղեցիին քահանայ Տ. Մակարիոսը, պաշտօնէն զատ պսակ մը կատարած ըլլալուն համար, անպարտութեան որոշում տուաւ, վասն զի հաստատուեցաւ որ քահանային վարմունքին չարաշահ գործածուած էր եկեղեցւոյն Թաղ. Խորհուրդին կողմէ տրուած պաշտօնական վկայագրով մը։ Սինոդը պաշտօնանկ ըրաւ նոյն Թաղ. Խորհուրդը եւ ամբաստանութեան ենթարկել հրամայեց։

—Գարտիֆի յոյն հասարակութիւնը Փէնէրի Պատրիարքարանէն երէց մը խնդրած ըլլալով, այդ պաշտօնին կոչուեցաւ Տ. Հերմոս Սուլըքիսա որ զարգացած կղերիկոս մըն է։ Գամպրիճին [illegible] անգլիական ոսկի ամսաթոշակ պիտի առնու։

—Յունաց Ս. Պատրիարքը Բոլոնիոյի գպրոցներուն յատկացուց այն 2000 ոսկին հաւէրը զոր Գ. Եւաթեր Եվէնիտիսա ըրած է իր օգտին՝ Բոնոլի մանկանց թաղին։

—Բերայի Յունաց Թաղ. Խորհուրդը չորեք օրը գումարուելով, նոր վարժարանի մը շէնքին գնման կամ կառուցման համար ընդունեց Գ. Էվէնէրիտիսի առաջարկութիւնը՝ որն է կտակ հազար ոսկիի փոխառութիւն մը կնքել՝ Էւրոպանիւլւբը յետոյ ունեցած հարիւր քառասուն պարտամուրհակներով եւ հարիւրին չորս տոկոսով։ Գ. Էվէնէրիտիս յանձն առած է այդ պարտամուրհակներուն վաճառումը։

ԻԶՄԻՐԻ ամերիկեան հիւպատոս Գ. Մարթէն Այտընի նահանգին թուզի եւ Թաւալի այս տարուան բերքերուն համար տեղեկագիր մը ղրկած է իր կառավարութեան։ Հիւպատոսը իր տեղեկագրին մէջ կ'ըսէ թէ այս տարուան բերքը անցեալ տարուընէն աւելի է եւ թէ անցեալ տարի Իզմիրի մէջ մինչեւ այս թուականին հազար թանո թուզ վաճառուած էր նախորդ տարիէն, առանց այս տարի վար առած եւ կայսած հազար հինգ հարիւր թանոյ չափ թուզ կայ։

ՀԵՌԱԳՐԱԿԱՆ ԹԵԼ.— Թղթատարութեան եւ հեռագրական ու Թղթատարական վերատեսչութեան մէջեւ բանակցութիւն կը կատարուի՝ Պարկեր ու Գեւլէ կղզիներուն մէջ հեռագրական կայաններ հաստատելու համար. վասն զի յուսալի կը նկատուի թէ տարեկան տասնըհինգ հազար ղրուշ եւ աւելի հասոյթ կայանայ։

ՄԱՐԴԱՀԱՄԱՐԸ.— Զեկեան պաշտօնաթերթը ծանոյց ամէն կողմ թէ նահանգաց մէջ կատարուող մարդահամարի գործողութեանց պահուն այրերը պէտք է անձամբ յանձնաժողովին ներկայանան եւ արձանագրուին. իսկ կիներու մասին ալ թաղապետ ու գիւղերու ծերոց ժողովներուն կողմէ տրուելիք տեղեկութեանց համաձայն արձանագրութիւն կատարուի։

ՏՐԱՊԻԶՈՆԻ նաւամատոյցին տնտեսականութեան ատենին գանձապետ Խալիլ Հիլմի էֆ. Կ. Պոլսոյ տնտեսականութեան ատենին գանձապետ կարգուեցաւ, որուն յաջորդեց Սամսոնի տնտեսականութեան ատենին գանձապետներէն Հաքքի Ահմէտ էֆ.։

ՆԻԿՈՄԻԴԻԱՅ ատեանը ի բացակայութեան դատեց Բաղչէճիքի կառավարիչ Մեհմէտ որ իր պաշտօնակիցներէն Մեհմէտը սպաննած էր։ Ոճրագործը դատապարտուեցաւ մահուան եւ քաղաքային իրաւունքներէ զրկուելու։

ԱՏԱՆԱՅԷՆ կը գրեն թէ վերջին երկու շաբաթներու միջոցին՝ տեղւոյն բանտարկեալ [illegible] կառավարական բանտին [illegible] հսկելով [illegible] էր։ Օտար գործաւորները կարծելով թէ բանտարկեալ [illegible] պէտք էր [illegible] դուրս ելած էին իրենց գործատեղիները, ասոնցմէ որ գործառնութիւնները ցանցառ կերպով անցք կ'առնէին, առանց ալ եւ է բարեփոխում մը կրելու։ Շատ չար Իզմիր եւ Թիֆլիզ մէջ քանի առաջնորդներ եղան էին։ Վերջին պահուն առհասարակ կը յուսացուի թէ կառավարութեան պէտք փոխուի։ Ամերիկայէն հասած լուրերը, որոնցմով նախ խաղաղութեան կը սպասէր վարձառուներ գնելով կատարել, աւելի խոյզ վերջ տուած են գիները անկումին։ Արդարեւ ամերիկեան բերքին արդիւնքները

օգնիչ [illegible] պատճառաւ 68 % պակաս մը կը ներկայացնէն։ Գինեգործութեան բարձրացումը [illegible] ըլլալով, կը յուսացուի որ այդ բարձրացումը շարունակուի, եւ այս պատճառաւ հասարակութեան ալ [illegible] գործառնութիւններ կատարուին, եւ պէտք չէ որ մեծերը անձնազոհութեամբ [illegible] վերջին ժամանակի մը պիտի կարենան գտնել։ Այսպէս Ատանայի բամպակի վաճառականները անցեալ տարուան փոխարէն պիտի կրնան լաւ գործեր կատարել։ Բերքն ալ նպաստաւոր վիճակ մը ունի։

ՆԵՄԼԷՑԻԿԷՆ հեռանալ [illegible] կը հաղորդեն.—Նեմլէցիկ գաւառակին Բալըքեսիրի Սաղիր գիւղէն քառորդ ժամ հեռաւոր Մուսկէլի անուն տեղը սպանութիւն մը գործուեցաւ. Հոկտ. 29ին ուրբաթ օրը ժամը 5ին Լեման անուն տարիքոտ կին մը՝ իր աղջկան երկուքն տարեկան Թէղլէ եւ քսան տարեկան մանչ զաւկին հետ նոյն գիւղէն Նեմլէցիկ կ'երթար։ Կինն ու աղջիկը ձի նստած էին, իսկ մանչ զաւակը ձիուն առջեւէն քալելով կ'երթար։ Երբ Մուսկէլի անուն տեղը հասան, երեք անծանօթ անձեր զէնք պարպեցին անոնց վրայ։ Գնդակներէն չորսը Լեմանի զարկին եւ մէկն ալ ձիուն. Նաեւ հինգ գնդակ ալ Թէղլէի. երկու կիները գետինը փռուեցան, մանչ տղան սարսափահար փախաւ։ Չարագործները անոր վրայ ալ կրակ ըրին, առանց սակայն զինքը վիրաւորելու։ Վերջապէս Նեմլէցիկ երթալով եղածը իմացուց կառավարութեան։ Կնոջ ու աղջկան դիակները գիւղը տարուեցան եւ քննութիւն սկսաւ։ Ոճրագործներէն մէկը միայն ճանչցած էր։ Լեման տարիքոտ կնոջ զաւակ մըն ալ ունի որ զինեալ է։ Կինը իր ամուսնութենէն ետքը քանի մը տարի բաժնուած էր ամուսինէն, որով դիմնելոյ գայթակղած էր։ Ոստիկանութիւնը այդ մասին կ'աշխատի։»

ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԷՆ ԼՈՒՐԵՐ

Ընթացաւոր Ամենապատիւ Տ. Մկրտիչ Ծ. Վ. Աղաւնունի ստանձնելով որ օրէնսդրական Կրօնական Ժողովներէն Թաղականն դուրս ուրիշներ ալ կը մինչեւ վարժարանն եւ եկեղեցական գործերու, սակայն իր պատասխանատուութեան ներքին գնահատ եկեղեցական եւ կրթական գործեր անոր վիճակ մը կը առանձին, Գալաթ. Ժողովոյ անդամոց յայտներ է թէ մասնիս է թողուլ իր պաշտօնը եւ մեկնիլ Պոլիս, եթէ չարունակէ այս անկարգ վիճակը։

Շատ կ'ուզես չէ՛։

—Մալաթիայէն կը հաղորդեն թէ՝ Պոլսոյ Պատրիարքարանին փոխանորդ Տ. Սերովբէ Վ. Սամուէլեան, որ իրիկուն իր թեմը նոյն քաղաքը կը գտնուէր, 10 օր մնալէ վերջ նոյն օրը մեկներ է Մալաթիայէն։ Իր ճամբորդութեան 10-12 օր կը տեւէ Տիգրանակերտի վրայ։ Խոչ-Աոնին ինչպէս նաեւ Վարդան Խոչ-ուոնի պատարագեց եւ քարոզ խօսեր է ժողովրդեան որ 12 տարիէ ի վեր Առաջնորդի կամ փոխանորդի երես չէր տեսած։ Ժողովուրդը հայերէն չգիտնալով մասնաւորապէս արաբերէն եւ թուրքերէն կը խօսին։ Այդ պատճառաւ Տ. Սերովբէ Վ. քարոզները թուրքերէն լեզուով խօսեր է։ Այդ առթիւ Տ. Սերովբէ Վ. բարեկարգութիւններ ըրեր է Սուլթանին արեւշատութեան համար, եւ ժողովուրդը «ամէն»ներով ձայնակցեր է իրեն։ Մալաթիոյ մէջ Թաղ. Խորհուրդ գոյութիւն չունենալով, Տ. Սերովբէ Վ. ժողովրդեան քուէով հինգ անդամէ բաղկացեալ Թաղ. Խորհուրդ մը ընտրել եւ հաստատել տալէ, եւ վարժարանին համար ալ երեք անդամէ բաղկացեալ հոգաբարձութիւն մը ընտրել տալէ է. եկեղեցւոյ 12 տարուան հաշիւները քններ եւ կարգադրեր է, եկեղեցւոյ մէջ գտնուած բոլոր գիրքերը եւ ապագիծ գրքերը կարգադրեր եւ ցուցակագրեր է, եւ յատուկ ամսոր մը մէջ, արձանագրեր է եկեղեցւոյ բոլոր անօթները եւ զգեստները։ Բաղդին Ս. Եկեղեցւոյն մէջ գտնուեր է ձեռագիր «Ճաշոց գիրք» մը, որ Քրիստոսի 1466 թուականին գրուած եւ պատրաստուած է Երուսաղէմի Ս. Յակոբայ վանքին համար։ Այս ձեռագիր Գիրքը իր գեղեցիկ նկարներով քառ բաւական լաւ կը եփուէ այդ թուականներուն, ոյսինքն ԺԵ. դարուն կէսերուն Հայ եկեղեցւոյ կրօնական Ս. Յակոբայ մէջ ունեցած գիրքերու բովանդակ մասին։

Տ. Սերովբէ Վ. Սամուէլեան կը հեռագրէ Պատրիարքարան թէ Պոլսոյ վերադարձած է Մալաթիայէն։

—Խոտ ժողովը, վաղը, իրեն Նախագահի Ցանձնաժողովին եւ Կրօն. Ժողովը սոյսր գումարուելու հրաւիրուած են։ Տեղեկ. Խորհուրդը՝ որ բաւական ժամանակէ ի վեր կանոնաւոր նիստ չէր գումարեր, վաղուան համար հրաւէր առաջած է գումարուելու Պատրիարքարանի մէջ։

—Կլէբալուէն կը գրեն թէ տեղւոյն Թաղ. Խորհրդոյ անդամներէն՝ Հաճի Ցովհաննէս աղա Փափազեան, Տ. Յովհ. քհնյ. Պարթեւեանի հետ ունեցած անձնական հակառակութիւնները չկարենալով յաղթել, իրեն համախոհներուն մէկ քանի անդամներու հետ դիմած էր Թեմիս Առաջնորդին։ Այս անգամ յիշեալ քահանան, Առաջնորդին Կէլէպալու ժամանելը լսելով, առանց անոր Տեօրիկնութեան պատ-

ահէր, դիմեր է տեղւոյն Առաջնորդարանի լրագրի կրօնականներուն եւ անոնց դատանները ընդունեց է։

—Ռոտոսթոյի Ս. Թորգոմ եկեղեցւոյ Թաղ. Խորհուրդը հրաժարեր է, նկատելով որ գլխաւորական աղջկաց դասատուին թաղ մը յատկացուած եկեղեցական կալուածներէ տասն ամսուան է ի հոգի առանց արդիական քանակներ տալելէն, զոր թաղականները չեն ուզեր վճարել, առարկելով որ Առաջնորդը իր հաւանութեամբ պէտք է տայէ եւ ոչ Խմաստութեամբ։ Թաղ. Խորհուրդը հրաժարելէն ի վեր երկու շաբաթ անցնելով, անկարելի եղեր է նոր Խորհուրդ մը ճարել։ Ռոտոսթոյի ներկայ վարչութիւնը առայժմ դիւան չէ կազմած եւ ամէն ջանք ի գործ դրեր են առանձին անհատներ կենչեր է. որպէս զի ընկեր գտնելով ատաժամեայ Թաղականութիւն մը կազմուի, բայց չէ յաջողեր։ Իր վերջին նիստին մէջ ինք անձնէր որուչեր է իբր ատաժամեայ Թաղ. Խորհուրդ անդամ եւ անցնել չորոթ հրաւիրեր է զանանք դիւան կազմելու, բայց ներկայ գտնուող չէ եղեր։

—Հոլէքեանեէն Հայոց Առաջնորդ Գեր. Տ. Մկրտիչ Վրդ. Ջիզմէճեան՝ Ամասիոյ վիճակաւորին հետը բերած էր նաեւ հայկական գաւառնի մը, քինդարիդ, որուն, որ ամէնէն հնագոյնութեան տարիքոյ եղած էր։ Վերջերս Պատրիարքարանի պաշտօնեաներէն Շահին էֆ. Գասպարեան զայն տեսնելով կը փափաքի որ Հայրապետը (այն ատեն Տէրհոսի տաճարին) իրեն նուիրէ այդ գաւառնը՝ երբոր վերադարձի։ Տ. Ջիզմէճեան Հայր կը խոստանայ տալ։ Բայց կ'երեւի թէ մէկը կը լսէ այս խօսակցութիւնը, եւ նոյն օրն իսկ Տ. Հօր տունը երթալով, անձնէրէն կ'ուզէ Տ. Հօր գաւառնը, եւ կ'առնէ կը տանի։ Տ. Ջիզմէճեան Հայր՝ իրիկուան տուն վերադառնալուն՝ միայն կը տեղեկանայ խորամանկութեան, հաւատալով թէ խաբէութեան մը զոհ եղած է, բան մ'ալ զոր անկէ գիտնալուն կանխած են եղեր մարդէն, վասն զի գաւառնը տանողին անձը սուրէն մը կը ներկայանայ եւ այս անգամ կարէ մեծցած կ'ուզէ, բայց կը մերժէ։ Հիմա ալ ըսել գիտէ թէ Տ. Մկրտիչ վարդապետ հոգեւորական գաւառնը ջորին ձեռքը կը գտնուի։

Ս. ՓՐԿՉԵԱՆ ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ

Հանգուցեալ Տէրէն Թաղանի Բ. Հալաճեանի յուղարկաւորութեան առթիւ փոխան ծաղկեպսակի հետեւեալ նուիրատուութիւններն եղած են Հիւանդանոցին.— Դոկտոր էֆ. Զօհրապ՝ 540 ղրշ., Թահթալեան եղբարք՝ 216 ղրշ., Տէր եւ Տիկին Մինասեան էֆ. Կեսարեան՝ 120 ղրշ.։

—Մինասեան էֆ. Աղաբեկեան (ի Նիկոմիդիա) ամուսնութեան առթիւ փոխան ծաղկեփունջի հետեւեալ նուիրատուութիւններն եղած են Հիւանդանոցին նոյն գումարէն.— Դալֆա Հաճի Ցովհաննէս էֆ. Աղաբեկեան 120, Դալֆա Պետրոս էֆ. Սողաբեան՝ 108, Մկրտիչ Աղաբեկեան ի Պարտիզակ՝ 100 ղրուշ։

(Հաղորդուած)

ԱԶԳ. ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ

ԸՆՏԻՐ ԼՈՒՑԿԻ

Ս. ՓՐԿՉԵԱՆ ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑԻ

Հիւանդանոցի Հոգաբարձութիւնը պատիւ ունի ծանուցանել բարեսէր հասարակութեան թէ ի նպաստ Հիւանդանոցի լուցկի վաճառելու արտօնութիւն առած ըլլալով հրապարակ հանած է զայն, որ քիչ օրուան մէջ բաւական լաւ ընդունելութիւն գտած է։ Ուստի կը յանձնարարէ ամէն ազգասէր անհատի ժամանակ ատենէն մէջ առատօրէն նոյն լուցկին գործածել յօգուտ բազմակարօտ հաստատութեան, որու վաճառման կեդրոնատեղին է Պոլիս, Եէնի Ճամի փողոց, Շէրիֆ խան, Մարտիկ էֆ. Շիրինեանի վաճառատունը։

Այսօրուան Հեռագիրներ

ՎԻԵՆՆԱ, 13 Նոյեմ.— Սպանիոյ Թագաւորը, առաւօտ, Վիեննա ժամանեց։ Կայարանին մէջ ընդունուեցաւ Ֆրանց Յովսէփ կայսրէն, կայս. ընտանիքի անդամներէն, նախարարներէն եւ քաղաքային ու զինուորական պաշտօնատարներէն կողմէ։ Երեք օրերու ամբոխ մը Ալֆոնսօ Թագաւորը, Ֆրանց Յովսէփ կայսրը եւ կայս. ընտանիքին անդամները։ Աւստրիոյ կայսրը հետեւակներու 38րդ զօրագնդին պատուոյ պետ կարգեց Սպանիոյ Թագաւորը։ Կէս օրին, երկու վեհապետները առանձնական ընտանեկան մէջ ճաշեցին։ Կէս օրէն ետքը Ալֆոնսօ ԺԳ. ընդունեց դեսպանական մարմինը անդամները։ Իրիկունը Հօֆպուրկի մէջ մեծ ճաշկերոյթ մը տրուեցաւ ի պատիւ Սպանիոյ Թագաւորին։ Երկու վեհապետները խիստ ջերմագին բաժակաճառեր արտասանեցին։

ԼՈՆՏՈՆ.—Շանկհայէն կը հեռագրեն «Սէնթրըլ Նիւզ»ի թէ օտար տէրութեանց Բեքինի դեսպաններուն եւ օտար պահակազօրքերու պետերուն վերջին գումարման մէջ, Անգլիոյ եւ Ամերիկայի դեսպանները յայտարարեցին թէ վերապահութիւն կ'ընեն ուղղակի զինուորներուն Չինէն հեռանալու մասին։ (Յայտնի է թէ այդ առաջարկութեան նախաձեռնութիւնը ունեցաւ Գերմանիա)։ Ուրիշ մէջ քանի ներկայացուցիչներ, որոնց մէջ կայ Ֆրանսայի դեսպանը, համաձայնութիւն գոյացուցած Անգլիոյ եւ Ամերիկայի դեսպաններուն։ Նոյն թղթակիցը կ'ըսէ թէ Անգլիոյ դեսպանը հեռագրեր է իր կառավարութեան թէ, նկատողութեան առնելով Բալթիկեան նահանգին մէջ պատահածները, ուր Չինացիները ամերիկեան խօլի միջոցներ ստացնել, ինչպէս նաեւ Չինաստանի մէջ ամերիկեան վաճառականներուն դէմ եղած թշնամական շարժումը, հասունցած էր ամերիկեան դեսպանին առաջարկութեան՝ աւելի խոյզ թողուլ Չինէն օտար պահակազօրքերը հեռացնելու խնդիրը. Նաեւ այնպէս կը թուի թէ իր պաշտօնակիցները արդէն նպաստաւոր են ամերիկեան դեսպանին առաջարկութեանը, մինչդեռ պիտի համաձայնին՝ աւելի խոյզ յետաձգելու գործադրութիւնը այն ծրագրին որ որդեգրած է Գերմանիա [illegible]։

ԹՈՔԻՕ.— Պաշտօնապէս կը հաստատուի թէ Մ. Նահանգները մեծ դեսպանատան աստիճանի բարձրացուցին Թոքիոյի իրենց ներկայացուցչութիւնը։ Ճարոնական կիսապաշտօնաթերթը՝ Քօքումին կը ծանուցանէ թէ Ռուսիոյ կայսրը Ճարոն պիտի ղրկէ Ալեքսանդր Միխայիլովիչ մեծ դուքսը՝ ռուս-ճարոնական յարաբերութիւնները վերահաստատելու համար։ Նոյն լրագիրը կ'ըսէ թէ ճարոնական իշխան մը միեւնոյն պաշտօնով Ռուսիա պիտի ղրկուի։

ԼՈՆՏՈՆ.— Թայմզին կը հեռագրեն թէ ճարոնական նաւատորմիղը, Թոկօ ծովակալին հրամանատարութեամբ, յառաջիկայ մարտին Անգլիա պիտի այցելէ։

—Միջազգային Կոմիտէին համաձայն ճարոնական զինուորները պիտի հեռանան Մանճուրիայէն։

ՀՌՈՄ.—Զրոյց կայ թէ Գերմանիոյ նախագահ եւ Իտալիոյ արտաքին գործոց նախարարը տեսակցութիւն մը պիտի ունենան։

—Հասան պաշտօնական շրջանակներուն մէջ կը հերքուի այն զրոյցը թէ Ֆոն Պիւլով իշխանը եւ Պ. Թիթթոնի Մոտենայի մէջ պիտի տեսակցին։

ԲԱՐԻԶ.— Մարոքի գործերուն համար որոշուած միջազգային խորհրդաժողովը յետաձգուած է եւ պիտի գումարուի Ալճեզիրասի մէջ։

ՊԵՐԼԻՆ.— Գերմանիոյ կայսրը ու կայսրուհին, իրենց անդրանիկ որդւոյն եւ հարսին հետ, Նուէրնպերկ ուղեւորեցան։

—Նորտ Տոյչէ Ալկեմայնէ Ցայթունկ կը հերքէ այն լուրը թէ Գերմանիոյ կայսրը նորէն ճամբորդութիւն մը պիտի կատարէ Միջերկրականի մէջ։

ԼՈՆՏՈՆ.—Յունաց Թագաւորը, Նիքոլա իշխանին եւ իշխանուհիին հետ, Ուինտզոր ժամանեց, ուր սիրալիր կերպով ընդունուեցաւ Անգլիոյ Թագաւորին եւ Թագուհիին կողմէ։

ՎԻԵՆՆԱ.— Աւստրիոյ կայսրը Ս. Լէոբոլտի պատուանշանը տուաւ Վիեննայի սպանիական դեսպանին։

—Սպանիոյ Թագաւորը Շառլ Գ. պատուանշանը տուաւ Աւստրիա-Հունգարիոյ արտաքին գործոց Նախարար Կոլուխովսքի կոմսին։

ԼՈՆՏՈՆ.— Ցանեմարքի Թագաւորը եւ Նիքոլա իշխանը եւ իշխանուհին, երէկ, կէս օրէն առաջ, Բորթսմութի ժամանեցին անգլիական Վիքթորիա-Էնտ-Ալպերթ զբօսանաւով, որուն կ'ընկերէին չորս զրահաւոր եւ Թորփիլանաւեր։ Բորթսմութի մէջ ընդունուեցան Քէննեթի Արթուր իշխանէն, Ջորջ դերդուքսէն, Սըր Բէլըրն Հօուի դեր-ծովակալէն կողմէ։ Երկթա Թագաւորը զբօսանաւին մէջ ընդունեց Քէննեթի իշխանը, Ջորջ դերդուքսը, Լոնտոնի հելլենական դեսպան Գ. Մեթաքսան եւ պաշտօնեաները։ Ցանեմարքի Թագաւորը, Նիքոլա իշխանը եւ իշխանուհին մասնաւոր կառախումբով Ուինտզոր գացին, ուր կայարանին մէջ ընդունուեցան Անգլիոյ Թագաւորին եւ Թագուհիին կողմէ որոնք դղեակ առաջնորդեցին իրենց հիւրերը՝ բարեւէ կեցող պահակազօրքերը անցքէ անցնելէ ետքը։ Դղեակին մէջ հիւրերուն ներկայացուեցան Անգլիոյ արքայական ընտանիքին անդամները եւ արքունական պաշտօնատարները։ Ախէնքի բրիտանական դեսպան Գ. Ֆրանսիս Էլիէթ ալ Ուինտզոր կը գտնուէր։ Դղեակին մէջ յարկեր յատկացուեցան հիւրերուն։

ՍՈՀԱՆՆԻՍՊՈՒՐԿ.— Տրէյֆ-ի թէնի հանքերուն մէջ ճերմակամորթ փլուզում մը տեղի ունենալով, վաթսունըքը հոգի փլատակներուն տակ մնացին։

ԹՈՔԻՕ.— Ճարոնի կառավարութիւնը արտաքին 50 միլիոն ոսկիի նոր փոխառութիւն մը կնքել կ'որոշէ ըստ չորս տոկոսով։

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆ

ՓԱԿՈՒՄ 31 Հոկտեմբեր

Օսմ. Քոնսոլիտէ Միաց.	Օ.Ո.	97	21
Ամենէն բարձր գին	»	97	24
Ամենէն վար գին	»	97	21
Րումէլիի Երկաթուղի գաց	Ֆր.	132	37
Ամենէն բարձր գին	»	132	50
Ամենէն վար գին	»	132	37

ԲԱՑՈՒՄ 1 Նոյեմբեր

Օսմ. Քոնսոլիտէ Միացեալ	Բ.Կ.	97	18
Րումէլիի Երկաթուղի	Ֆր.	132	50
Շիրքէթի Խայրիէ		35	—
Քարասու		116	50
Ռէժի		17	—
Օսմ. Պանքա		—	—
Ցանական Պանքա		437	—
Տէրքօս		246	—
Օսմ. Ապահ. Ընկ.		3	85
Թրամուէյ բաժնեթուղթ		7	35
» ժուիսանս		2	50
» պարտաթուղթ		494	—
Քարափ Կ. Պոլսոյ		514	—
Թրանուայ		68	—
Քրէտի Ֆոնսիէ Էժիբսիէն Ա		311	—
» » » Բ		270	—
Լավրիոն		53	50
Անատոլի երկթ. բաժնեթուղթ		16	—
» » պարտաթուղթ.		513	50

ՓՈԽԱՆԱԿԱԳԻՐ

Լոնտոն 3 ամիս	ղր.	—	—
» » » չէք	»	109	25
Բարիզ » »	ֆր.	22	92½
» » » չէք	»	—	—
Պերլին անմիջապէս չէք	մարք	18	67
Վիեննա չէք	ֆիոր.	21	95

ԴՐԱՄՆԵՐՈՒ ԸՆԹԱՑՔԸ

20 Ֆրանքնոց	ղր.	87	14
Անգլիական ոսկի	»	109	32
Բոլ Էմբէրիալ	»	90	20
Քրիմիզ	»	51	08
Մէճիտիէ արծաթ	»	107	25
Մէթալիք	»	—	—
Ռուպլի Թղթադրամ	Օ.Ո.	8	62

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆ

ԼՈՆՏՈՆ, 13 Նոյեմբեր

Անգլիական Քոնսոլիտէ		88	63
Միացեալ Օսմ. պարտք	բաց.	89	25
	գոց.	89	25
Օսմանեան Պանքա		14	12
Ռուսական 1888-1889		91	25
Հելլենական 5 %		52	—
» Մոնոբոլ		53	—
Պուլկարական 1892		101	—
Եժիբթէն իւնիֆիէ		104	25
Ճարոնական %		92	—
Թրանսվալ		2	63
Չերթըրտ		1	87
Փոխանակագիր		25	36¼

ՓԱՐԻԶ, 13 Նոյեմբեր

Ֆրանս. Ռանթ 3 %		99	82
Միաց. Օս. պարտաք.	բաց. ղր.	90	47
	գոց. »	90	30
Օսմ. Կայս. Պանքա	ֆր.	603	—
Օսմանիէ	»	—	—
Րումէլիի երկաթուղի	»	134	75
Օսմ. մաքսատուն	»	487	—
Օսմ. Ռէժի	»	507	—
Բրիօրիթէ Թիւրք 4 %	»	387	—
Քրէտի Լիոնէ գուբոնը կտ.	»	1128	—
Իտալական Ռանթ	»	—	—
Սպանիական արտաքին	»	92	30
Աւստրիական	»	99	25
Թրանսվալ	»	67	—
Ռուսական 4 % 1901	»	89	70
Չէք Լոնտոնի վրայ	»	25	150
Պալիա Քարասայտըն	»	684	—

ՎԻԵՆՆԱ, 13 Նոյեմբեր

Փոխան. Լոնտոնի վրայ	ֆր.	240	20
Րումէլի երկաթուղի	»	147	25
Օսմ. Ռէժի	»	—	—

ՊԵՐԼԻՆ, 13 Նոյեմբեր

Միացեալ պարտաթուղթ	ֆր.	89	80
Րումէլի երկաթուղի	»	137	25
Անատ. երկթ. պարտաթուղթ	»	103	10
Փոխ. Լոնտոնի վրայ 3 ամս.	»	20	210

ՊՐԻՒՍԷԼ, 13 Նոյեմբեր

Օսմ. միացեալ պարտք		89	62
Րումէլի երկաթուղի		134	—

ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԱ

ԱՆԱՆՈՒՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
11,000,000 օսմ. ոսկի կամ
250,000,000 Ֆրանք դրամագլխով

ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻ՝ Ղալաթիա
ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆ՝ Պոլիս, Եէնի Ճամի
ՄԱՍՆԱՃԻՒՂ՝ Բերա, Շիտակ ճամբան Թ. 347

ԳԼԽԱՒՈՐ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆՆԵՐ
ԼՈՆՏՈՆԻ ԵՒ ԲԱՐԻԶԻ ՄԷՋ

ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԵՐ

Ատալիա, Ատանա, Այտըն, Աֆիոն-Գարահիսար, Հալէպ, Աղեքսանդրիա, Էտիրնէ, Էնկիւրի, Պաղտատ, Պասրա, Պէյրութ, Պրուսա, Գասթէմօնի, Քավալա, Տէտէ Աղաճ, Էսկիշէհիր, Երուսաղէմ, Դամասկոս, Գոնիա, Լառնագա, Լիմասոլ, Գահիրէ, Մէրսին, Միթիլէն, Մանսուրա, Նիկոսիա, Ուշագ, Բորդ-Սայիտ, Սելանիկ, Սամսոն, Սըվազ, Իզմիր, Տրապիզոն, Սուրիական Տրիպոլիս եւ Սկիւպ։

Որոշեալ պայմանաժամով կամ ընթացիկ հաշուի (գոնթ-գուրան) փոխառութիւն կ'ընէ, արժեթուղթեր կամ փոխանակագիրներ (բոլիցա) պահեստ առնելով։

Փոխանակագիրներ կը զեղչէ։ Թուրքիոյ եւ օտար երկիրներու գլխաւոր քաղաքներուն վրայ փոխանակագիրներ, չէքեր, վարկագիրներ եւ հեռագրական օրտինոններ կու տայ։

Ընթացիկ հաշիւներ կը բանայ, արժեթուղթեր եւ արժէքաւոր առարկաներ կ'ընդունի ու կը պահէ։

Թուրքիոյ եւ արտասահմանի մէջ կտրօններ եւ փոխանակագիրներ կը գանձէ, առեւտրական հրամաններ կը գործադրէ, գանազան տեսակ դրամներ կը փոխէ, կ'առնէ ու կը ծախէ։

Օսմ. Կայս. Պանքան իբր աւանդ կ'ընդունի, պահպանման փոքր վարձքի մը փոխարէն, ամէն տեսակ արժեթուղթեր՝ օսմանեան կամ օտար, անուանական կամ կրողին։ Արժեթուղթերը կը պահուին Չելիքեա արկղամարներու մէջ՝ հաստատուած մասնաւորապէս շինուած նկուղներու մէջ (պէթոնով եւ մեքենական ամրացումով), որոնք կատարեալ ապահովութիւն կ'ընծայեն։ Ընդունագիր մը կը յանձնէ, որուն մէջ նշանակուած են վճռականութեանց մէջ եղած թիւերը։

Օսմ. Կայս. Պանքան պաշտօնապէս կը գանձէ, առանց միջնորդչէքի, աւանդ դրուած արժեթուղթերուն կտրօնները, Կ. Պոլսոյ մէջ վճարելի։ Արտասահմանի մէջ գանձելի կտրօններուն համար չափաւոր միջնորդչէք մը կ'առնուի եւ օրուան փոխանակագինին համաձայն։ Անոր տեղը հաշւոյն կ'անցուի պայմանաժամի կամ գանձուած օրուան փոխանակագինով։

Ժամանակին գանձելու համար՝ աւանդ դրուած արժեթուղթերուն կտրօնները պայմանաժամէն 20 օր առաջ կը կտրուին։

Օսմ. Կայս. Պանքան իբր աւանդ արժեթուղթեր կ'ընդունի նաեւ իր արտասահմանի գործակալութեանց մէջ՝ Լոնտոն եւ Բարիզ, իր գլխաւոր մասնաճիւղերուն մէջ՝ Աղեքսանդրիա, Գահիրէ, Իզմիր, Պէյրութ, եւայլն, ինչպէս նաեւ իր գլխաւոր թղթակիցներուն մօտ՝ Աթէնք, Պերլին, Պրիւսէլ, Համբ., Վիեննա, եւայլն։ Ծանօթուք արդիւնքը յանձնարարողին տրամադրութեան տակ դրուած է, կամ իր հաշուոյն անցուած, Կ. Պոլսոյ մէջ։ Այն յանձնարարները, որոնց արժեթուղթերը ի պահ դրուած են այդ գործակալութեանց մասնաճիւղերուն եւ թղթակիցներուն մօտ, կրնան իրենց ընդունագիր վրայ, գանձուած տոկոսները առնել կամ իրենց հաշւոյն գրել տալ։

Օսմ. Կայս. Պանքան կը կատարէ առաքումի հրամաններ մեր եւ օտար հրապարակներու վրայ. գնում եւ վաճառում կը կատարէ կանխիկ կամ պայմանաժամով։ Հանրութեան տրամադրութեան տակ կը դնէ, օրուան գնով, կարգ մը արժեթուղթեր, ինչպէս Րումէլիի երկաթուղին, Եգիպտական Քրէտի Ֆոնսիէ, Ցանական Ազգ. Պանքային պարտաթուղթերը, Օսմ. Ապահովագրական Ընկերութեան, եւայլն բաժնեթուղթերը։ Անմիջական կերպով յանձնելի են այս արժեթուղթերը։

Օսմ. Կայս. Պանքան կը առաջնէ արժեթուղթերու վրայ ամէն գործառնութիւններ, փոխանցում, կտրօններու նորոգում, եւլն., մասնաւոր սակագին մը համաձայն։ Օսմանեան եւ օտար արժեթուղթերու վրայ փոխառութիւն կ'ընէ հաշւոյն ինչ չափով որ պահանջուի։ Իրենց պայմանաժամէն առաջ կը զեղչէ կարգ մը օսմանեան եւ օտար արժեթուղթերու կտրօններ։ Իր Սնտուկներուն մէջ գտնուած արժեթուղթերուն կտրօնները կը վճարէ, առանց միջնորդչէքի, ինչպէս 4% Օսմ. փոխառութեան պարտաթուղթերու, 1901-1905ի 4% Օսմ. փոխառութեան պարտաթուղթերուն եւ Բէյրութ Նաւահանգստի 6% փոխառութեան պարտաթուղթերուն կտրօնները։

Օսմ. Կայս. Պանքան բաժին մը հաստատած է՝ կլիմական Սակարանի արժեթուղթերուն վրայ տեղեկութիւններ տալու, անոնք Սակարանին մէջ ընդունուած ըլլան կամ ոչ։ Այս տեղեկութիւնները ձրի կը տրուին։

Օսմ. Կայս. Պանքան կ'երաշխաւորէ ընդդէմ հարիւրին հարիւր վճարել առաջ եկած կորուստը, վիճակահանութեան միջոցաւ, այսինքն վճարման գինով։ Ապահովութեան տոկը, որ փոփոխական է, կը հաղորդուի ուզողին։ 10-50

Վաճառատան փակման պատճառաւ

20,000 ՈՍԿԻԻ

Ապրանք պիտի ծախուի գրեթէ ոչինչ գինով

ՎԵՐՋՆԱԿԱՆ ՀԱՇՈՒԵՅԱՐԴԱՐՈՒԹԻՒՆ

Ղալաթիա, Միլլէթ խան, Ա. Յարկ, թիւ 16

ՄԵԾ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆՆԵՐՈՒՆ

3/16 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐԷՆ ՍԿՍԵԱԼ

Կնոջ յատուկ քօսթիւմ, ժաքէթ, մանթօ, աղջկանց համար մանթօներ եւ բաճկոններ, պլուզներ, չըլլալդիտօոնցու կերպասներ, ալաց համար հանդեր. ձեռքերներ, օժիտի ճերմակեղէններ, բուրդէ եւ բիճէ ծածկոցներ, չուխ եւ Փէնէէ, արանց յատուկ չալիկներ եւ օձիքներ, ձեռնոց ծածկոցներ, քէթէն, ժառավէր, ֆլանէլ, Թաշկինակ, գուլպայ, ռեդինկոտ, փողկապներ, անձրեւանոցներ, ֆէսեր, եւ ուրիշ ամէն տեսակ արդուզարդի եւ անոթեղէն առարկաներ։

5000 կտոր կերպաս պիտի ծախուի խիստ աժան եւ դիւրամատչելի գնով։ 17-25

ԳԼԽԱՑԱՒԻ ԴԵՂ
ԿՈՒԱՐԱՆԱ
GUARANA
ԿՐԻՄՕ ԵՒ ԸՆԿ.
ԴԵՂԱԳՈՐԾ Ի ՓԱՐԻԶ.

Այս բուսային ու բնական փոշին մէկ ծրարիկը քիչ մը շաքարոտ ջուրի մէջ հալեցնելով, կը բաւէ ջնջելու համար գլխացաւերը կամ ամենէն բուռն ջղացաւերը, առանց վնասակար ազդեցութեան ստամոքսին վրայ։
Կեդրոն. ի Փարիզ, Վիվիէն փողոց, թիւ 8 և դեղարանները A.

ԱԹԷՆՔԻ ՊԱՆՔԱ
ԱՆԱՆՈՒՆ ԸՆԿ.

Դրամագլուխ 24,000,000 տրախմի
ԱՄԲՈՂՋԱՊԷՍ ՎՃԱՐՈՒԱԾ
ԲԱԺՆԵԹՈՒՂԹԵՐՈՎ
ԵՒ ՊԱՐՏԱԹՈՒՂԹԵՐՈՎ

Վարչական խորհուրդը կազմուած է այսպէս.— Պ. Է. Տրէօ՝ պատուակալ նախագահ. Պ. Ժան Բէնմազօղլու՝ նախագահ, Պ. Էթիէն Ֆրանկիատիս՝ դեր-նախագահ, իսկ Պ.Պ. Ժ. Պօրասի. Նոտաճոբուլօ, Մաձաս, Է. Էմպիրիկօս, Ա. Լամպրինուտի, Լ. Զարիֆի՝ անդամ։

Կեդրոնական տնօրէնութիւնը կը գտնուի Աթէնք, Սոփոկլ փողոց, թիւ 6։ Մասնաճիւղեր ունի Լոնտոն, Աղեքսանդրիա, Կ. Պոլիս, Իզմիր, Պիրէոս, Վոլօ, Սիւրա, Բաթրաս, Գանտիա, Գալամաթա, Կրետէ։

Կ. Պոլսոյ մասնաճիւղին կը կատարուին հետեւեալ գործողութիւնները.— Փոխառութիւններ՝ հաշուեբացմամբ ու արժեթուղթերու եւ իրեղէններու փոխարէն, դրամազեղչ, փոխանակագիրներ հրապարակ հանել, չէքեր, վարկագիրներ եւ հեռագրական հրամանով վճարումներ Եւրոպայի, Թուրքիոյ, Եգիպտոսի ու Ամերիկայի վրայ, հաշուեբացումներ, արժեթուղթերու պահպանութիւն, կտրօններու եւ արժեթուղթերու գանձում, ամենայն տեսակ հրամաններու գործադրում մեր հրապարակին եւ արտասահմանի վրայ, գնում եւ վաճառում պարգեւատու արժեթուղթերու, ինչպէս Օսմանեան Ազգային Պանքային, Թրքական, Քրէտի Ֆոնսիէ Էժիպսիէն, Վիլ տը Բարիզ, Վիլ տը Պրիւքսէլ, Քրէտի Ֆոնսիէ տը Ֆրանսի արժեթուղթերուն, կանխիկ կամ մասնակի վճարումներով։

Աւանդ տրուած դրամի տոկոսներ

Ուզուած ատեն դրամ քաշել	3 %
Վեց ամսուան համար	3 1/2
Մէկ » »	4 —
Երկու » եւ աւելիի համար	5 —

25—50 Տնօրէնութիւն

ՇԻՐՔԷԹԻ ԽԱՅՐԻԷ

Շիրքէթի Խայրիէի վարչութիւնը կը ծանուցանէ թէ Գապաթաշի, Սոլ Բազարի ու Սիրքէճիի միջեւ երթեւեկող շոգենաւակներն երկրորդ կարգի ուղեւորներուն համար հոկտ. 31ի երկուշաբթի օրէն սկսեալ [illegible] իւրաքանչիւրը տասը հատ տոմսակ պարունակող «քառեակ»ներ չեղեալ [illegible] պէտք հանուին՝ ամէն մէկ «քառեակ»ին վեց ղրուշի։ Սոյնք պէտք վաճառուին Գապաթաշի, Սոլ Բազարի եւ Սիրքէճիի նաւամատոյցներուն կէտէներ։ 5—10

ՑԱՄԱՔԱՅԻՆ ԵՒՐՈՊԱՅԻ ՄԵԾԱԳՈՅՆ ԱՊԱՀ. ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆԸ
ՎԻՔԹՈՐԻԱ ՏԸ ՊԷՐԼԷՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԱՄԷՆ ԴՐՈՒԹԻՒՆ ԿԸ ԳՈՐԾԱԴՐԷ

Ունի կեանքի, օժիտի, արկածի, ցմահ թոշակի ճիւղեր

VICTORIA DE BERLIN

ՎԻՔԹՈՐԻԱ ՏԸ ՊԷՐԼԷՆ կեանքի ապահովագրութիւններ ունի թէ՛ բժշկական քննութեամբ եւ թէ առանց բժշկական քննութեան։ Առանց բժշկական քննութեան եղած կեանքի ապահովագրութիւններուն վճարումները շաբաթական մասնավճարներով տեղի կունենան, սկսեալ 5 ղրուշէն

Ապահովագրեալ գումար 1904ին	Ֆր.	1,491,279
Պահեստի դրամ 1904ին	»	605,718,000

Հաստատուած 1853 սեպտ. 20ին արքայական հրովարտակով եւ ուղղակի կառավարութեան հսկողութեան ներքեւ։

ԸՆԿ. ԴՐԱՄԱՏՈՒՆՆԵՐԸ
Օսմ. Կայս. Պանքա
եւ Քրէտի Լիոնէ

Լիազօր Ընդհ. Ներկայացուցիչ
Ա. Կ. ԼԻՒՁԷՆԱ
Կալաթա, Պէրէքէթ խան
Օրխանիէ-Պանքի դէմ

ՍԻԿԱՐԻ ԹՈՒՂԹ ՎԻՃԱԿԱՀԱՆՈՒԹԵԱՄԲ

Կայսերական հրամանով արտօնեալ սիկառի թուղթի վաճառման անտեսուչ Ընկերութիւնը կը ծախէ սիկառի թուղթեր ամէն մէկ տետրի վրայ նշանակուած թրքական վիճակահանութեան (Արեւելեան Երկաթուղւոյ) թիւեր. այս թիւերն ունեցողները իրաւունք ունին իւրաքանչիւր վիճակահանութեան մասնակցելու որ երկու ամիսը անգամ մը տեղի պիտի ունենայ եւ պիտի շահին հետեւեալ կերպով.

1	վիճակ պիտի շահի	Ա.	թիւ շահողը	1	անձ	ղրշ.	ոսկեդր.	10000
1	»	» »	Բ	» »	1 »	»	»	1000
2	»	» »	Գ	» »	2 »	»	»	500ական
6	»	» »	Դ	» »	6 »	»	»	300 »
12	»	» »	Ե	» »	12 »	»	»	200 »
28	»	» »	Զ	» »	28 »	»	»	200 »
850	»	» »	Է	» »	850 »	»	»	25 »
900	թիւեր պիտի շահին իւրաքանչիւր վիճակահանութեան։							

Ուշադրութիւն. սիկառի թուղթի տետրեր ունին թիւ մը եւ թուական որ վիճակահանութեան կրնան մասնակցելու համար։

Մեր սիկառի թուղթը Վիէննա կայսերական դպրոցը անալիզ եղած եւ հաստատուած է ամենաաղնիւ տեսակէ եւ առողջութեան օգտակար ըլլալը։

Ուրեմն գնեցէք մեր թուղթը որ 10 փարա է եւ իւրաքանչիւր տետրը 100 երկու միեւնոյն ժամանակ պիտի տանիք ոսկի դահեկան 10,000։

Անմիջապէս կը վճարուին ամէն վիճակահանութեան վերջ, երբ շահողը սիկառի թուղթի տետրի շահող թիւով ներկայանայ Սալոնիկ՝ Սալոնիկի պանքան։ Կ. Պոլիս, Սալոնիկի պանքան։ Իզմիր. Աթմաճաեան եղբարց Ընկերութեան ընդհանուր գործակատարներուն եւ ուրիշ տեղեր Ընկերութեան բոլոր գործակատարներուն։ Կ. Պոլսոյ մէջ պէտք է դիմել Պ. Պ. Ս. Մոսխոս եւ Ընկ.ի Իսկ Պոլսոյ կողմէ՝ Զինէճ փողոց Ալթըբարմագեան խան։ 84—104

ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՊԱՂՏԱՏԻ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՆ

Ժամանակացոյց կառախմբ. երթեւեկ. 1905 սեպտ. 1 (Ն.Տ.) հինգշ. օրէն սկսեալ
ԳՈՆԻԱ—ԷՐԷԿԼԻ—ՊՈՒԼԿՈՒՐԼՈՒԻ ԳԻԾ

ԵՐԹ Կառխմ. 622 Ապր. և Ճմբ.

Կայարան		Առաւ.
Գոնիա	մկն.	12 30
Գասըն խան		1 1
Չումրա		1 45
Արըգ էօրէն		2 13
Մանդասուն		2 42
Գարաման	ժմն.	3 13
	մկն.	3 28
Սիտրովար		3 54
Այրանճը-Տէրպէնտ		4 44
Ալաճա		5 20
Էրէյլի	ժմն.	5 45
	մկն.	6 5
Պուլկուրլու	ժմն.	իրիկ. 6 20

ԴԱՐՁ Կառխմ. 621 Ապր. և Ճմբ.

Կայարան		Իրիկ.
Պուլկուրլու	մկն.	6 35
Էրէյլի	ժմն.	6 53
	մկն.	8 50
Ալաճա		9 17
Այրանճը-Տէրպէնտ		10 1
Սիտրովար		10 43
Գարաման	ժմն.	11 7
	մկն.	11 22
Մանդասուն		11 55
Արըգ էօրէն		12 24
Չումրա		1 —
Գասըն խան		1 35
Գոնիա	ժմն.	իրիկ. 2 5

44—50

ՌՕՍԻԱ
ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՌՈՒՍԻՈՅ ԿԱՅՍԵՐ 1881Ի ՀՐԱՄԱՆԱԳՐՈՎ ԱՐՏՕՆՈՒԱԾ
Ընկերութեան կեդրոնատեղին, Բեդերսպուրկ

Ընկերութիւնը խիստ նպաստաւոր պայմաններով ապահովագրութիւններ կը կատարէ ընդդէմ հրդեհի, ամէն տեսակ արկածներու, համբորդութեան պատահարներու, երկաթուղիի ու շոգենաւի մէջ, ապրանքներու փոխադրութեան ու նաւերու [illegible] դէմ, ինչպէս նաեւ կեանքի վրայ, ամէն կարգի պայմաններով։

Ընկերութեան դրամագլուխը, ամբողջապէս վճարուած	10,666,666	Ֆր.
Երաշխաւորութեան գումար	149,852,000	»
Ապահովագրեալներուն վճարուած գումար	355,840,000	»
1904 տարուան մէջ գանձուած ապահովագին ու տոկոս	64,553,000	»

Ամէն տեսակ տեղեկութեանց համար դիմել
Կ. Պոլսոյ մասնաճիւղին, Ազարեան խան, Վոյվոտա, Ղալաթիա։
Տնօրէն, Կ. Պոլսոյ մասնաճիւղին՝ Ա. ՀԻՒՐԹԻՒՔ 11 17—50

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ
ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՔ

Ընդմէջ Հըլի Կ. Պոլսոյ եւ Օտեսայի

Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ
Ալպանօ	1069	Դանտէ	1497	Կուիտօ	1614	Մալթօ	724	Ռօզարիօ	136
Ալէբբօ	3607	Դանկօ	3906	Կրոմօ	1695	Մարէնկօ	2273	Սաֆֆօ	1113
Անճէլօ	1541	Դօրսօ	895	Հէրօ	775	Մարչէլլօ	3709	Սէրպիա	1735
Արիօսթօ	2277	Տիտօ	4311	Հիտալկօ	1581	Միքատօ	3557	Սիլվիօ	1198
Գասսօ	1822	Տօմինօ	987	Հինտու	3720	Միլօ	1057	Սոֆիա	1203
Պայարտօ	1364	Տաւրօ	2383	Հորածիօ	3800	Մոնթէպէլլօ	1735	Թասսօ	1323
Պրաւօ	1076	Տրաքօ	1713	Հումպէր	895	Մուրիլլօ	2419	Թ. Ուիլսըն	1548
Պորինա	841	Տինամօ	504	Իակօ	2354	Նէրօ	1033	Թօպէկա	3327
Պուֆֆալօ	4431	Էպրօ	2464	Իտահօ	5540	Օթէլլօ	4100	Թուլիա	1470
Չէլլօ	1271	Էլտորատօ	1530	Ժիւնօ	1080	Օնթարիօ	4036	Թորբէտօ	487
Գալիփսօ	1337	Էրաթօ	1841	Քիէսօ	1053	Օրլանտօ	1535	Ուրպինօ	2439
Գամիլլէ	1244	Ֆէրօ	954	Քօլփինօ	2207	Փալէրմօ	1637	Վասքօ	1914
Գաթօ	1094	Ֆլօրէնսիա	1828	Քօվնօ	1700	Փալօ	810	Վոլօ	1289
Չիթթա	2739	Ֆլամինկօ	849	Լէօ	1053	Ռիալթօ	2229	Վիլքէսպըրն	2396
Գլարօ	1831	Ֆրանչէսքօ	4582	Լէօփոլտօ	2272	Ռինալտօ	1663	Զէնօ	1350
Գլիօ	2327	Կալիլէօ	3060	Լիվօրնօ	1643	Ռոլլօ	1613	Զէթա	1100
Գօլօրատօ	4215	Կիթանօ	1243	Լօրէնցօ	3191	Սաֆօ	1789		

Ընդհանուր վաճառքով Հըլլէն հոս հասած է։
Թօրօ շոգենաւը, նաւապետ Նէյլս։
Ընդհանուր վաճառքով Հըլլէն հոս կը սպասուի։
Միֆուսօ շոգենաւը, նաւապետ Թօյթ։
Դիմել առ Գործակալ Ֆ. ՀԻԼՑ ԷՆՐԻՉՕՍ
Թիւ 22—24. Քիւչիւք Միւլէթ խան. Ղալաթիա 10 38—50

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՄԱՐՈՔԵԱՆ ԵՒ ՀԱՅԿԱԿԱՆ
Ն. ՓԱՔԷ ԵՒ ԸՆԿ.

ՄԵԿՆՈՂ ՇՈԳԵՆԱՒԵՐ
Նոյեմ. 14ին Անգոլի, Մարսիլիայէն։
» 20ին Իմէրէթի, Անտ. Նովորոսիսքէն։
ՄԵԿՆՈՂՆԵՐ
Նոյեմ. 15ին Անգոլի, Սամսոն, Տրապիզոն, Բաթում եւ Նովորոսիսք։
» 21ին Իմէրէթի, Մարսիլիա։

Ա.	կարգ	Բաթումի համար	200	ֆր.
»	»	Մարսիլիոյ »	160	»
Բ.	»	Բաթումի »	150	»
»	»	Մարսիլիոյ »	120	»

Տեղեկութեանց համար դիմել Գործակալին՝ Թօփհանէ քարափին վրայ։
15 35—50 Բ. ՌԸԶՈՒԼ

ՏՐԻՆԱՐՏ CO D
ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ

Որ՛ ամիսը երկու անգամ կը բանի Լիվրփուլի եւ Օտեսայի միջեւ

Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ
[illegible]	18900	[illegible]	[illegible]
[illegible]	18900	[illegible]	[illegible]
[illegible]	12950	[illegible]	[illegible]
[illegible]	12950	[illegible]	2946
[illegible]	6645	[illegible]	2996
[illegible]	8126	[illegible]	3036
[illegible]	8120	[illegible]	2556
[illegible]	7392	[illegible]	[illegible]
[illegible]	7269	[illegible]	1106

Դիմել առ ԺՈԼԻ Ե. ՍԻԿԸՐ
8—50 Joly et Seager
Մեյմէնէթլի խան, թիւ 6, 7, 8, Ղալաթիա, Քարա Մուսթաֆա փողոց 14

C^IE RUSSE
Navigation a Vapeur et de Commerce
ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ
ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Շաբաթուան երթեւեկութիւններ
Նոյեմբեր

Գշ.	1]14	Իզմիր, Պիրէոս, Աղեքսանդրիա, միջօրէէն առաջ ժամը 10ին։ Հաղորդակցութիւն Բօր-Սաիտ ու Սուրիոյ նաւահանգիստներու միեւնոյն շոգենաւին հետ։
Գշ.	1]14	Ինէպօլու, Սինոպ, Սամսոն, Օրտու, Կերասոնտ, Տրապիզոն, Րիզէ, Պաթում. միջօրէէն առաջ ժամը 10ին։
Դշ.	2]15	Սեւաստոպոլ ժամը 10ին։
Եշ.	3]16	Օտեսա ժամը 10ին։ Հաղորդակցութիւն Խրիմ-Կովկաս, Խրիմ-Ազով, Օտեսա-Քէրսոն, Օտեսա-Նիքոլայեւ գիծերու շոգենաւերուն հետ։
Եշ.	3]16	Պուրկազ, Վառնա, Օտեսա. իրիկուան ժամը 4ին։
Ուր.	4]17	Տարտանէլ, Միտիլլի, Իզմիր, Քիօս, Թրիպօլի, Պէյրութ, Եաֆա, Բօր-Սայտ, Աղեքսանդրիա. իրիկուան ժամը 4ին։
Շբ.	5]18	Օտեսա. իրիկուան ժամը 4ին։

49—50

ՄՕՍ
ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Ճամբորդ եւ ապրանք փոխադրող շոգենաւեր

Ա. ԿԱՐԳԻ	Բ. ԿԱՐԳԻ
Սեդի	Նայթօքրիս
Մինեա	Էմասիս
Ռամսիս	Պուզիրիս
Թէյպըր	Մօէրիս
Նարավօն	Ֆայեք
Նավարինօ	Ֆարօս
	Թիպա

Առաջին կարգի շոգենաւերը շատ հանգստաւէտ են, նաեւ մէջտեղը ընդարձակ սենեակներ ունին, ելեկտրականութեամբ կը լուսաւորուին եւ կին ճամբորդներու համար տեղաւորելի ունին։

Երկրորդ կարգի շոգենաւերն ալ սահմանափակ թուով ճամբորդներ կ'առնեն բայց տեղաւորելի չունին։ ոսկեդրամ

Կ. Պոլսէ Լիվերփուլ Ա. կարգի գին է 15
» » Բ. » » » 11

Կը խնդրուի վաճառականներէն որ փոխադրութեան կամ Ղալաթիոյ մաքսը հանելու համար՝ իրենց ապրանքները տան շոգենաւին ժամանումէն 24 ժամ առաջ։

Ամերիկայի եւ Եւրոպայի նաւահանգիստներու երթալու համար ապրանքներ կ'ընդունուին։

Դիմել առ Ծ. Վ. ՈՒԻԹՈԼ Ե. Ընկ.
Գործակալք
Ուէթիլ խան, Գանդէ փողոց, Ղալաթիա
ՃԷՅՄՍ ՄՕՍ ԸՆԿ.
5—50 31 Ճէյմս Սդրիդ, Լիվրփուլ

Արտօնատէր ԶԱՐԷՀ ԽՕՐԱՍԱՆԵԱՆ

ԱՆԱՏՕԼՈՒԻ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻ

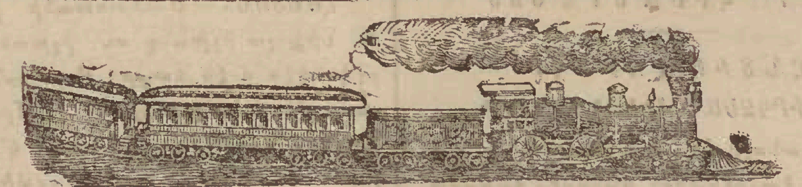

Երթեւեկութիւն կառախումբերու 1905 Նոյեմբեր 1 [Ն.Տ.] չորեքշաբթի օրէն սկսեալ
ՀԱՅՏԱՐ ՓԱՇԱ ԷՍԿԻ-ՇԷՀԻՐԻ ԳԻԾ

ԵՐԹ

ԿԱՌԱԽՈՒՄԲ

ԿԱՅԱՐԱՆ		Թ. 2 ճամբ. Առաւ. Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Թ. 44 Խառն Առաւ. Ժ. Վ.	Թ. 4 ճամբ. Առաւ. Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Թ. 6 ճամբ. Առաւ. Ժ. Վ.	Թ. 8 ճամբ. Իրիկ. Ժ. Վ.	Թ. 10 ճամբ. Իրիկ. Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Թ. 22 ճամբ. Իրիկ. Ժ. Վ.	Թ. 12 ճամբ. Իրիկ. Ժ. Վ.	Թ. 14 ճամբ. Իրիկ. Ժ. Վ.	Թ. 16 ճամբ. Իրիկ. Ժ. Վ.	Թ. 18 ճամբ. Իրիկ. Ժ. Վ.	Թ. 20 ճամբ. Իրիկ. Ժ. Վ.
Գարաքէօյ Կամուրջ	մկն.	1 15		1 15	3 36		5 3	6 14	7 23	8 28		9 59	10 30	11	11 36	12 33
Հայտար Փաշա	ժմն.	1 35		1 35	3 56		5 23	6 34	7 43	8 48		10 19	10 50	11 20	11 56	12 53
	մկն.	1 42		2	4 1		5 28	6 39	7 48	9 —		10 24	10 55	11 25	12 4	1 —
Գըզըլ Թօփրաք	»	1 51		— —	4 9		5 36	6 47	7 56	9 9		10 32	11 3	11 33	12 12	1 8
Ֆէներ Եօլու	»	1 54		2 11	4 12		5 39	6 50	7 59	9 13		10 35	11 6	11 37	12 15	1 11
Կէօզ Թէփէ	»	1 58		— —	4 16		5 43	6 54	8 3	9 19		10 39	11 10	11 41	12 19	1 15
Էրէնքէօյ	»	2 3		2 22	4 20		5 48	6 58	8 8	9 25		10 44	11 13	11 46	12 23	1 19
Պօսթանճը	»	2 12		2 32	4 26		5 54	7 4	8 14	9 34		10 50		11 52	12 30	1 25
Մալթէփէ	»	2 22		2 44	4 35		6 2	7 13	8 23	9 46		10 59		12 —	12 38	1 33
Գարթալ	»	2 33		2 57	4 45		6 12	7 23	8 33	10 2		11 9	ժմն.	12 11	12 48	1 43
Բէնտիք	ժմն.	2 40		3 7	4 52	ժմն.	6 19	7 30	8 40	10 12		11 16		12 18	12 55	1 50
	մկն.			3 12						10 22						
Թուզլա	»			3 34						10 43						
Կէպզէ	»			3 54						11 3						
Տիլ Իսքէլէսի	»			4 16						11 25						
Թաւշանճըլ	»			4 26						11 35						
Հէրէքէ	»			4 43						11 52						
Եարըմճա	»			5 4						12 15						
Թիւթիւն Չիֆթլիկ	»			5 17						12 28						
Տէրինճէ	»			5 28						12 39						
Իզմիտ	ժմն.			5 42						12 53						
	մկն.	1906 փետր. 1էն սկսեալ կ'երթեւեկէ		6 7												
Պէօյիւք Տէրպէնտ	»			6 42												
Սափանճա	»			7 6												
Համիտիէ	»			7 30												
Կէյվէ	»			8 13												
Աք Հիսար	»			8 35												
Մեքէճէ	»			9 4												
Լէֆքէ	»			9 28												
Վէզիր Խան	»			10 3												
Պիլէճիք	ժմն.			10 44												
	մկն.			10 55												
Գարաքէօյ	»			12 5												
Պօզէօյիւք	»			12 50												
Ին Էօնիւ	»			1 40												
Չուքուր Հիսար	»			2 11												
Էսկի Շէհիր	ժմն.			2 50												
7—50				իրիկ.												

ԴԱՐՁ

ԿԱՌԱԽՈՒՄԲ

ԿԱՅԱՐԱՆ		Թ. 1 ճամբ. Առաւ. Ժ. Վ.	Թ. 3 ճամբ. Առաւ. Ժ. Վ.	Թ. 5 ճամբ. Առաւ. Ժ. Վ.	Թ. 7 ճամբ. Առաւ. Ժ. Վ.	Թ. 9 ճամբ. Առաւ. Ժ. Վ.	Թ. 11 ճամբ. Առաւ. Ժ. Վ.	Թ. 13 ճամբ. Առաւ. Ժ. Վ.	Թ. 41 Խառն Առաւ. Ժ. Վ.	Թ. 15 ճամբ. Իրիկ. Ժ. Վ.	Թ. 17 ճամբ. Իրիկ. Ժ. Վ.	Թ. 19 ճամբ. Իրիկ. Ժ. Վ.	Թ. 21 ճամբ. Իրիկ. Ժ. Վ.	Թ. 43 Խառն Առաւ. Ժ. Վ.	ճամբ. Իրիկ. Ժ. Վ.	ճամբ. Իրիկ. Ժ. Վ.
Էսկի Շէհիր	մկն.													11 15		
Չուքուր Հիսար	»													11 51		
Ին Էօնիւ	»													12 23		
Պօզէօյիւք	»													12 59		
Գարաքէօյ	»													1 33		
Պիլէճիք	ժմն.													2 23		
	մկն.													2 33		
Վէզիր Խան														3 9		
Լէֆքէ	»													3 44		
Մեքէճէ	»													4 17		
Աք Հիսար	»													4 43		
Կէյվէ	»													5 6		
Համիտիէ	»													6 —		
Սափանճա	»													6 16		
Պէօյիւք Տէրպէնտ	»	1906 փետր. 1էն սկսեալ կ'երթեւեկէ	1905 նոյեմբ. 1էն մինչեւ 13 եւ 1906 յուն. 14էն սկսեալ կ'երթեւեկէ	1905 նոյեմբ. 14էն մինչեւ 1906 յունուար 13 կ'երթեւեկէ	1905 նոյեմբ. 1էն 13 եւ 1906 յուն. 14էն սկսեալ կ'երթեւեկէ	1905 նոյեմ. 14էն մինչեւ 1906 յունր. 13 կ'երթեւեկէ								6 41		
Իզմիտ	ժմն.													7 13		
	մկն.								1 10					7 38		
Տէրինճէ	»								1 28					7 53		
Թիւթիւն Չիֆթլիկ	»								1 40					8 4		
Եարըմճա	»								1 52					8 15		
Հէրէքէ	»								2 19					8 40		
Թաւշանճըլ	»								2 29					8 51		
Տիլ Իսքէլէսի	»								2 43					9 2		
Կէպզէ	»								3 11					9 31		
Թուզլա	»								3 33					9 53		
Բէնտիք	ժմն.								3 55					10 15		
	մկն.	12 45	1 28	1 47	2 4	2 25	3 10		4 8	5 45	6 53	8 5	9 29	10 32		12 3
Գարթալ	»	12 53	1 36	1 55	2 12	2 34	3 18		4 21	5 53	7 1	8 13	9 37	10 45		12 12
Մալթէփէ	»	1 3	1 46	2 5	2 23	2 45	3 28		4 37	6 3	7 12	8 24	9 48	11 2		12 22
Պօսթանճը	»	1 11	1 54	2 14	2 32	2 53	3 36		4 49	6 11	7 20	8 33	9 56	11 16		12 31
Էրէնքէօյ	»	1 17	2 1	2 20	2 39	3 —	3 42	4 27	5 2	6 17	7 26	8 39	10 2	11 27	11 46	12 37
Կէօզթէփէ	»	1 21	2 5	2 24	2 43	3 4	3 46	4 31	5 7	6 21	7 30	8 43	10 6	— —	11 50	12 41
Ֆէներ Եօլու	»	1 25	2 10	2 28	2 48	3 8	3 50	4 35	5 12	6 25	7 34	8 47	10 10	11 40	11 54	12 45
Գըզըլ Թօփրաք	»	1 28	2 13	2 31	2 51	3 11	3 53	4 38	5 16	6 28	7 37	8 50	10 13	— —	11 57	12 48
Հայտար Փաշա	ժմն.	1 35	2 20	2 38	2 58	3 18	4 —	4 45	5 24	6 35	7 44	8 57	10 20	11 50	12 4	12 55
	մկն.	1 42	2 25	2 43	3 3	3 23	4 5	4 50	5 34	6 40	7 49	9 2	10 25	12 15	12 15	1 —
Գարաքէօյ Կամուրջ	ժմն.	2 2	2 45	3 3	3 23	3 43	4 25	5 10	5 54	7 —	8 9	9 22	10 45	12 35	12 35	1 20
														իրիկ.		